

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи

ЗБІРНИК ПРОГРАМ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

для здобувачів вищої освіти
кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи
зі спеціальностей 231 Соціальна робота (бакалаврська освітня
програма «Соціальна робота» та «Соціальна і психологічна
робота в громаді») та 011 Освітні, педагогічні науки
(магістерська освітня програма «Соціально-педагогічна
робота з дітьми та молоддю»)

м. Кривий Ріг
2025

УДК 378.2

Схвалено на засіданні кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи
Криворізького державного педагогічного університету
(протокол № 5 від 19.12.2024 року)

Авторський колектив:

Размолодчикова Іванна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи

Василюк Тамара, кандидат педагогічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи

Лисоконь Ілля, доктор філософії (PhD) з освітніх, педагогічних наук, старший викладач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи

Рецензенти:

Савельчук Ірина, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації Національного авіаційного університету

Шаповал Іванна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри практичної психології Криворізького державного педагогічного університету

Збірник програм практичної підготовки для здобувачів вищої освіти кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи : метод. посіб. / авт. кол. І. Размолодчикова, Т. Василюк, І. Лисоконь; упор. І. Лисоконь. Кривий Ріг : КДПУ, 2025. 69 с.

Збірник програм практичної підготовки для здобувачів вищої освіти кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи зі спеціальностей 231 Соціальна робота (бакалаврська освітня програма «Соціальна робота» та «Соціальна і психологічна робота в громаді») та 011 Освітні, педагогічні науки (магістерська освітня програма «Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю») розроблений на підставі нормативної бази Криворізького державного педагогічного університету задля наскрізного огляду практичної підготовки фахівців до подальшої соціально-педагогічної, соціально-психологічної, психолого-педагогічної та освітянської діяльності. Збірник розкриває мету, завдання, зміст та особливості проходження практик за окресленими спеціальностями.

© Авторський колектив, 2025

© КДПУ, 2025

© Упорядник Лисоконь І. О., 2025

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	4
ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ	5
ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОЇ СФЕРИ	8
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ПРАКТИКИ	11
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПРАКТИКИ	19
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	23
ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНОЇ (ЛІТНЬОЇ) ПРАКТИКИ	31
ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ	39
ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	47
ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ	56
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	63

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановні здобувачі вищої освіти, колеги та всі, хто цікавиться питаннями практичної підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи!

Цей посібник, створений колективом авторів, є результатом спільної праці науковців, які мають багаторічний досвід у підготовці студентів. Практична підготовка є важливою складовою частиною навчання, яка забезпечує перехід від абстрактних знань до реальних навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків. Вона дає змогу студентам ознайомитися з умовами роботи, набути досвіду роботи в команді, розвинути критичне мислення і практичні навички, що є необхідними для успішної кар'єри.

Посібник складається з кількох розділів, кожен з яких охоплює окремі етапи практичної підготовки. Наша мета – надати студентам і викладачам зручний та ефективний інструмент для організації практичної підготовки, який відповідає вимогам сучасного ринку праці. Ми сподіваємося, що цей посібник стане не тільки корисним джерелом інформації, але й допоможе вам розвинути необхідні професійні навички, які дозволять вам стати успішними і затребуваними фахівцями у своїй галузі.

Водночас ми сподіваємося, що цей посібник не лише стане вам корисним помічником під час навчання, але й буде стимулом для подальших досліджень і вдосконалення методик практичної підготовки. Прогрес у навчанні, розвиток нових підходів та удосконалення педагогічних практик – це важливий крок на шляху до створення висококваліфікованих спеціалістів, здатних ефективно працювати в умовах швидких змін і викликів сучасного світу.

Отже, ми запрошуємо вас до співпраці з цим посібником. Спільно ми можемо розвивати ваші здібності, вміння та професіоналізм, що забезпечить успіх у майбутній кар'єрі. Спільна мета – підготувати фахівців, які будуть готові вирішувати складні завдання, брати на себе відповідальність та досягати високих результатів.

Бажаємо вам успіхів у навчанні та професійному розвитку!

*З повагою –
колектив авторів*

Ілля Лисоконь
доктор філософії (PhD) з освітніх,
педагогічних наук, старший
викладач кафедри соціальної
педагогіки і соціальної роботи

ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

Практична підготовка здобувачів вищої освіти в педагогічних університетах є невід'ємною частиною освітнього процесу, що має на меті сформувати у студентів необхідні навички та компетентності для подальшої ефективної професійної діяльності в галузі освіти. Важливість цієї складової навчання не можна недооцінювати, оскільки вона забезпечує максимальне наближення здобувачів освіти до реальних умов роботи та надає необхідний досвід для майбутньої роботи з учнями. Практична підготовка включає в себе різноманітні форми та методи, що відповідають сучасним вимогам до фахівців в освітянській галузі, зокрема соціальних педагогів та інших професій, пов'язаних із сферою освіти.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти галузевих університетів є важливою складовою для розвитку певної галузі знань або сектору економіки, зокрема освіти. Загалом практика сприяє не лише формуванню професійних компетентностей, але й забезпечує інтеграцію теоретичних знань, отриманих під час аудиторних занять, із реальними умовами навчання в школі. Для цього заклади вищої освіти мають на меті створити відповідні умови для студентів, щоб вони змогли не лише продемонструвати наявні теоретичні знання, а й набути практичного досвіду роботи з учнями, педагогічними колективами, батьківською громадою та іншими потенційними учасниками освітнього процесу.

Враховуючи наявний науково-педагогічний досвід можемо стверджувати, що основною метою практичної підготовки є формування у здобувачів вищої освіти таких якостей, як здатність до самостійного вирішення професійних завдань, критичне мислення, здатність до рефлексії та самовдосконалення. Саме тому в галузевих педагогічних закладах вищої освіти під час розробки програм практичної підготовки враховуються навчальні, виробничі та педагогічні етапи, навчальні, виховні, методичні, виробничі та організаційні аспекти функціонування закладів освіти, де надалі після завершення навчання працюватимуть студенти. Науково-педагогічний особливості практичної підготовки фахівців у закладах вищої освіти, зокрема педагогічних, актуалізовано такими науковцями, як Берегова М., Вайнола Р., Василюк Т., Вовк М., Данильченко О., Корнус О., Сідельник О., Фалинська З., Шевчук Т. та інші.

На нашу думку, практична підготовка студентів педагогічних вишів має організовуватися через різноманітні форми, кожна з яких має свої особливості та відповідає конкретним завданням навчального процесу.

Первинною формою практичної підготовки є навчальна практика. Фактично ця практика є початковим етапом у професійній підготовці, метою якої є ознайомлення студентів зі специфікою функціонування закладу освіти враховуючи його тип, рівень, наявну матеріально-технічну базу та організаційно-виробничу структуру. Акцентуємо увагу на тому, що на цьому етапі студенти лише спостерігають за діяльністю педагогічного колективу набираючись у них досвіду, а також взаємодіють з учнями, намагаючись реалізувати основи педагогічної діяльності та загальної, вікової, педагогічної психології.

Більше ґрунтовно вважають виробничу практику. Адже вона включає в себе більш глибоке занурення здобувачів освіти у професійну діяльність. Саме на цьому етапі вони починають самостійно планувати та проводити уроки, виховні, профорієнтаційні та позакласні заходи під наставництвом керівників практик з числа науково-педагогічних працівників університету та фахівців-практиків від закладу освіти. Вважаємо, що цей етап дозволяє оцінити здатність студентів ефективно організувати освітній процес, взаємодіяти з учнями, використовувати сучасні методики викладання, застосовувати на практиці наявні теоретичні знання, розробляти навчально-методичні комплекси тощо.

До основних форм практична підготовка майбутніх вчителів, зокрема соціальних педагогів, варто віднести:

1. Спостереження за діяльністю досвідчених педагогів (вивчення педагогічних технік, методів управління класом, організації освітніх заходів, ознайомлення з документацією);

2. Самостійне проведення уроків, виховних заходів (самостійне планування, прогнозування, підготовка і проведення заходів задля навчання, виховання, розвитку або соціалізації учнів, що дає можливість розвивати навички комунікації, а також застосовувати на практиці теоретичні знання);

3. Методичні семінари (ці форми практичної підготовки сприяють вдосконаленню знань студентів щодо сучасних методик навчання, використання технологій в освітньому та виховному процесах);

До основних проблеми практичної підготовки студентів в педагогічних галузевих університетах відносимо:

1. Недостатня взаємодія між університетом, освітніми установами та громадою. Дуже часто це відсутність належної співпраці між закладом вищої освіти і базою практики (школа, коледж, центр позашкілля, заклад професійної освіти), що ускладнює організацію практик та формування реалістичного уявлення студентів про професійні вимоги.

2. Нерівномірний рівень підготовки студентів до практики. Студенти, які мають різний рівень знань та навичок, можуть мати різний досвід під час проходження практики, що створює труднощі як для них, так і для фахівців-практиків зі шкіл. Нажаль різний рівень теоретичної та практичної підготовки студентів є суб'єктивною проблемою, яку неможливо вирішити. Єдиним раціональним засобом вирішення цієї проблеми може бути розподіл студентів на практичну підготовку враховуючи їх рейтинг у навчанні.

3. Перевантаження студентів додатковими завданнями. Іноді практична підготовка часто поєднується з великим обсягом завдань (теоретичного і прикладного характеру), що може призводити до стресу або вигорання серед студентів. На нашу думку, це питання потребує вирішення шляхом оптимізації навчального навантаження з одного боку, а з іншого зменшення навчального навантаження може призвести до базового не правильного розуміння сутності професійної діяльності.

4. Недостатній рівень інноваційних методик і технологій. Враховуючи швидкий розвиток технологій (штучний інтелект, системи управління електронним навчальними курсами, платформи неформальної освіти тощо) педагогічні університети повинні активно впроваджувати новітні засоби.

На підставі вище викладеного можемо зробити висновок, що практична підготовка майбутніх педагогічних працівників є невід'ємною частиною їхньої професіоналізації. Вона дозволяє здобувачам вищої освіти набути реальний досвід роботи в умовах освітньої інституції, розвинути важливі навички та компетентності для педагога. У комплексі практика сприятиме підготовці висококваліфікованих педагогів, які здатні ефективно працювати в умовах сучасної освітньої парадигми.

Тамара Василюк
кандидат педагогічних наук, доцент,
в. о. завідувача кафедри соціальної
педагогіки і соціальної роботи

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОЇ СФЕРИ

Сучасне суспільство переживає період глобальних змін, що стосуються не лише економічних чи політичних аспектів, а й соціальних процесів. В умовах швидкої міграції, глобалізації та технічних інновацій важливість фахівців соціономічної сфери зростає як ніколи. Їхня роль у формуванні соціальних, економічних та культурних процесів, а також в управлінні складними соціальними проблемами є вирішальною для забезпечення стійкого розвитку суспільства. Однак для того, щоб фахівець був ефективним у своїй діяльності, необхідно не лише теоретичне навчання, а й ретельна практична підготовка. Це дає змогу не лише засвоїти професійні знання, а й розвинути критичне мислення, комунікативні навички та здатність працювати в реальних умовах.

Соціономічна сфера є ключовою складовою соціокультурного простору, що включає в себе широкий спектр діяльності, спрямованої на вирішення проблем соціальної роботи, розвитку людських ресурсів, покращення життєвого рівня населення та ефективного управління соціальними процесами. Фахівці соціономічної сфери займаються аналізом, плануванням та реалізацією соціальних програм, вивченням соціальних явищ та тенденцій, що мають значення для розвитку громад та забезпечення стабільності держави.

Для того, щоб бути успішним у цій сфері, фахівець має володіти не лише теоретичними знаннями з соціології, педагогіки, психології та інших дисциплін, а й навичками, необхідними для роботи в реальних умовах. Зокрема, це здатність ефективно взаємодіяти з людьми, проводити соціальні дослідження, аналізувати ситуації та пропонувати рішення, що відповідають потребам соціальних груп.

Теоретично досліджували питання практична підготовка фахівців соціономічної сфери Браніцька Т., Капська А., Кузан Г., Лисоконь І., Поворознюк Т., Размолодчикова І., Савельчук І., Сторож В., Фурдуй С. тощо.

Під фахівцями соціономічної сфери слід розуміти висококваліфікованих представників не лише освітянської галузі, а й психологічної, соціологічної та інших. З точки зору конкретизації, то до переліку професій та посад соціономічної сфери слід відносити аналітика соціальних процесів, вчителів, дефектологів, кар'єрних консультантів, молодіжних працівників, практичного психолога, реабілітологів, соціального патолога, соціального педагога, соціального робітника, фахівців з соціальної роботи та інших фахівців, які покликані надавати допомогу особам, які потрапили у складні життєві обставини.

Практична підготовка є важливою складовою навчання студентів у закладах вищої освіти, особливо в галузях, що передбачають роботу з людьми

(галузь 05 Соціальні та поведінкові науки) та вирішення соціальних проблем (галузь 23 Соціальна робота). Вона забезпечує перехід від теорії до практики та дозволяє здобути необхідні навички для роботи в реальних умовах. У соціономічній сфері це особливо важливо, оскільки діяльність фахівців часто передбачає роботу з вразливими соціальними групами, організацію і реалізацію соціальних програм, а також управління складними соціальними процесами.

До основних аспектів практичної підготовки відносимо:

1. Розвиток професійних навичок (теоретичне навчання не може дати студенту повного розуміння професійної діяльності без практичного досвіду, а практика дозволяє студентам набути навичок взаємодії з людьми, а також освоїти технології необхідні для виконання професійних обов'язків);

2. Формування критичного мислення (практична підготовка дозволяє здобувачам вищої освіти застосовувати знання на практиці, оцінювати ефективність прийнятих рішень та наданих соціальних послуг);

3. Робота в реальних умовах (практика в соціономічній сфері дає студентам можливість працювати в реальних умовах, що дозволяє розвивати вміння адаптуватися до змінюваного середовища, а також працювати з різними категоріями громадян);

4. Покращення комунікативних навичок (важливою складовою професійної діяльності фахівця є здатність ефективно комунікувати з різними людьми, включаючи колег, клієнтів, органи влади та інші соціальні групи. Практична підготовка дозволяє розвинути ці навички, що є необхідними для успішної роботи в соціономічній сфері).

Практична підготовка фахівців соціономічної сфери, зокрема майбутніх фахівців з соціальної роботи та соціальних педагогів, може здійснюватися в різних формах, кожна з яких має свої переваги та недоліки. На нашу думку практична підготовка таких фахівців має бути:

- в соціальних сервісах (практика в державних та неурядових організаціях, що займаються соціальною роботою та забезпеченням населення, що дозволяє набути досвіду роботи з соціальними групами, розв'язувати конкретні соціальні проблеми та знайомитися з організаційною стороною роботи таких установ);

- польова практика (у рамках цієї практики здобувачі вищої освіти мають змогу проводити соціальні дослідження, аналізувати соціальні явища безпосередньо на місцях задля формування уявлення про реальні умови життя різних категорій громадян, а також оцінити ефективність існуючих соціальних програм);

- моделювання реальних ситуацій (для підготовки майбутніх фахівців можуть використовуватися тренінги та симуляції реальних ситуацій, що дозволяють студентам отримати практичний досвід без безпосереднього контакту з отримувачами соціальних послуг);

- стажування або робота в міжнародних неурядових організаціях (набуття досвіду роботи в міжнародному контексті соціальної роботи, ознайомлення з міжнародними стандартами та принципами роботи в соціальній сфері).

При розробці навчальних програм практичної підготовки фахівців спеціальності 231 Соціальна робота у Криворізькому державному педагогічному університеті безпосередньо враховуються специфіка стандарту вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, а також соціальне замовлення ринку праці та сучасні тенденції. Тому, під час розробки освітньо-професійної програми «Соціальна і психологічна робота в громаді» було передбачено 4 види практики (навчальна волонтерська практика; навчальна соціально-аналітична практика; виробнича соціально-педагогічна практика в закладі освіти; виробнича соціально-психологічна практика в громаді) задля якісної підготовки на високому рівні майбутніх соціальних фахівців.

Отже, практична підготовка фахівців соціономічної сфери є важливим етапом навчання, що дозволяє здобувачам вищої освіти набути необхідних навичок для ефективної роботи в реальних умовах. Це не тільки сприяє розвитку професійних умінь, а й формує критичне мислення, комунікативні навички та здатність працювати в умовах змінного соціального середовища. Враховуючи значення практичної підготовки для розвитку соціономічної сфери, важливо сприяти тісній співпраці між закладами вищої освіти та установами надавачами соціальних послуг, що дозволить забезпечити якісну підготовку майбутніх фахівців.

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень
 Ступінь вищої освіти: бакалавр
 Галузь знань: 23 Соціальна робота
 Спеціальність: 231 Соціальна робота
 Освітня програма: Соціальна і психологічна робота в громаді
 Форма навчання: денна/заочна
 Статус: нормативна
 Мова навчання: українська

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг годин (кредити/години)	Розподіл годин							Форма семестрового контролю
				Аудиторні заняття						Самостійні роботи	
				Разом	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Індивідуальні заняття		
Денна	1	2	90/3	-	-	-	-	-	-	90	залік
Заочна	1	2	90/3	-	-	-	-	-	-	90	залік

Пояснювальна записка

Навчальна волонтерська практика для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр є обов'язковим компонентом процесу фахової підготовки майбутніх соціальних педагогів, важливим етапом їхнього професійного зростання; складовою професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери.

Робоча програма навчальної волонтерської практики укладена відповідно до навчального плану та освітньо-професійної програми і містить мету та зміст практики, вимоги до її проходження, методичні вказівки щодо її проведення та оформлення звітної документації.

Метою практики є розширити професійні знання практикантів та забезпечити опанування їх методикою соціальної роботи з різними категоріями населення, сприяти оволодінню видами професійної діяльності на рівні, що відповідає кваліфікації «бакалавр з соціальної роботи».

Виходячи з мети навчальної волонтерської практики, основними її завданнями є:

- актуалізація опорних знань студентів з соціальних, соціально-педагогічних, соціально-психологічних дисциплін;
- поглиблення і закріплення теоретичних знань, одержаних студентами у закладі вищої освіти, формувати уміння застосовувати їх на практиці;

- вироблення в практикантів умінь спостерігати і актуалізувати роботу та інші види робіт, що проводяться у волонтерських інституціях;
- виявлення можливостей соціальних інститутів у формуванні соціальної активності дітей та молоді;
- визначення інтересів і потреб населення в різних видах соціальної чи соціально-педагогічної діяльності з урахуванням специфіки віку, статті, освіти та ін.;
- формування адекватної самооцінки професійних досягнень студентів;
- розвиток у майбутніх соціальних працівників, соціальних педагогів прагнення до самовдосконалення.

Після проходження навчальної волонтерської практики студент повинен уміти:

- аналізувати документацію, працювати з нормативно-правовими документами;
- визначити мету і завдання соціально-педагогічної роботи із різними групами;
- допомагати людям, встановлювати контакти з існуючими системами соціального захисту, допомоги;
- етичні та правові норми, що регулюють взаємини людини і суспільства, навколишнього середовища, і керуватися ними під час розробки соціальних проектів;
- загальні закони культури мислення, вміти у письмовій та усній формі логічно оформити свої думки;
- здійснювати професійну практичну роботу (посередництво консультування, спеціалізована допомога та ін.) у школах, соціальних службах, організаціях та установах;
- організувати та координувати соціально-педагогічну діяльність з окремими особами і групами дітей та молоді (з інвалідністю, з особами, що повернулися з місць позбавлення волі, внутрішньо-переміщеними особами, дітьми воїнів АТО і т.п.);
- осмислювати та оцінювати власну роботу, змінювати її, якщо оцінка вимагає того та ін.;
- основи виробничих відносин і принципи управління з урахуванням технічних, фінансових та людських чинників;
- основи здорового способу життя, володіти вміннями та навичками фізичного самовдосконалення;
- планувати надання соціальних послуг та ін.;
- права та свободи людини і громадянина, реалізація їх у різних сферах життєдіяльності;
- систему надання спеціалізованої допомоги різним категоріям дітей та молоді; методи збору та обробки матеріалів, які мають наукову цінність та надалі можуть бути використанні при написанні курсової та магістерських робіт.

- сприяти інтеграції діяльності різних державних, громадських організацій і установ з надання допомоги населенню і необхідного соціального захисту;

- типологію, основні джерела виникнення та розвитку масових соціальних рухів, форми соціальної взаємодії, чинники соціального розвитку, типи та структури соціальних організацій, їх аналіз.

Студент набуде таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності:

СК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

СК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

СК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

СК16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

СК20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

СК21. Здатність здійснювати соціально-педагогічну діяльність у закладах освіти різного типу на засадах партнерської взаємодії, створювати умови для гармонійного розвитку особистості, її здібностей, організації її дозвілля.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

ПРН10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних

стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ПРН14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

ПРН17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

Програма навчальної практики

Програма проходження навчальної волонтерської практики передбачає такі етапи: підготовчий, виконавчий, підсумковий.

Підготовчий – включає розв'язання всіх організаційних питань. Розпочинається настановчою конференцією, яку проводить керівник практики зі спеціальності за участю представників від кафедри, факультету, університету. Під час конференції студенти знайомляться з організаціями, в яких буде проходити практика, з її програмою, погоджують вимоги до діяльності студентів, режим роботи, форми звітності по практиці, вирішують інші організаційні питання.

Виконавчий етап триває 2 тижні. Це ознайомлення з організацією, у якій студент буде проходити практику, складання індивідуального плану роботи, оформлення звітної документації, діяльність відповідно до окресленого плану, попередня розробка різних форм та видів роботи, консультації з керівником практики.

Упродовж виконавчого етапу студент виконує основні завдання практики, аналізує й обговорює з керівником отримані результати, визначає тему виступу на підсумковій конференції.

Під час підсумкового етапу студент оформляє звіт з практики, отримує письмовий відгук керівника. Оцінка роботи практиканта заноситься в екзаменаційну відомість та залікову книжку.

В останній день практики студент узагальнює отримані результати та підкріплює на платформу MOODLE звітну документацію.

Завершує практику підсумкова конференція. Студенти готують виступи, виставку матеріалів, які відображають хід і результати такої діяльності. Упродовж конференції студенти обмінюються інформацією про специфіку діяльності волонтерських організацій міста Кривого Рогу.

Структура навчальної практики

№ з/п	Зміст і види роботи	Примітка
1	Участь у настановній та звітній конференції	
2	Ознайомлення із завданнями навчальної волонтерської практики в громадській організації	
3	Ознайомлення зі специфікою соціально-педагогічної діяльності в умовах організації, на базі якої проходить практика. Вивчити основні види діяльності, функціональні обов'язки, форми і методи роботи соціального працівника даного закладу.	
4	Вивчити документацію організації та основні форми звітності про виконану роботу	
5	Інформування громади міста про послуги, які надає волонтерська організація, розповсюдження соціальної реклами про актуальні питаннями соціальної роботи в організації	
6	Проведення культурологічних заходів, приурочених тематичним датам	
7	Участь у проведенні адресної, оперативної, мобільної допомоги сім'ям.	
8	Ознайомлення з процесом організації навчання фахівців із соціальної роботи, волонтерів	
9	Залучення молоді, членів молодіжних громадських організацій до волонтерської діяльності за різними напрямками соціальної роботи	
10	Написання та оформлення звітної документації з волонтерської практики	

Права та обов'язки студентів

Під час практики студент має право:

- звертатися з усіх питань, пов'язаних із проходженням практики, до керівника, завідувача кафедри, адміністрації закладу, в якому проходить практика;

- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу та організації практики;

- виявляти ініціативу, свободу педагогічної творчості.

Здобувачі освіти під час проходження практики зобов'язані:

- вчасно виконати в повному обсязі завдання, передбачені програмою практики;

- своєчасно оформлювати документацію, подавати її на перевірку керівнику практики;

- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку, норм охорони праці, техніки безпеки;
- бути дисциплінованим, ввічливим, охайним, виявляти працелюбність, професіоналізм, педагогічний такт.

Студент-практикант несе повну відповідальність за виконання програми практики.

Інструменти. Обладнання. Програмне забезпечення.

З метою забезпечення ефективного проходження навчальної соціально-педагогічної практики було розроблено робочу програму волонтерської практики.

Протягом проходження навчальної волонтерської практики здобувачі вищої освіти мають змогу користуватися навчальною, методичною і науково-популярною літературою, що використовує у своїй професійній діяльності фахівець соціономічної сфери.

Оцінювання результатів навчання

При оцінюванні результатів педагогічної практики враховуються такі показники:

- організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта; його ініціативність і творчість;
- якість оформлення документації з навчальної волонтерської практики;
- своєчасність здачі документації.

Робота здобувача освіти під час навчальної волонтерської практики оцінюється за представленими нижче критеріями. Згідно набраним балам за різними видами діяльності студент отримує залік. При цьому, оцінюючи знання студента-практиканта керівник практики керується такими критеріями як: обсяг видів роботи, правильність оформлення звітної документації, своєчасність здачі, повнота і конкретність, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння пов'язувати теорію з практикою, логічно і аргументовано висловлювати свої думки, культура усного і писемного мовлення. Результати з практики заносяться в залікову відомість, проставляються у заліковій книжці.

В останній день проходження практики студенти подають в електронному варіанті на платформі MOODLE таку документацію:

- звіт про проходження практики;
- конспект двох залікових заходів (тренінг, бесіда, інтерв'ю);
- аналіз роботи соціального закладу, в якому студент проходив практику;
- наочність (буклети, книги, презентація) або її зразків для виставки;
- щоденник, який містить термін початку і закінчення практики;
- індивідуальний графік роботи студента, перелік і коротка характеристика всіх видів роботи, що здійснювались впродовж практики;
- самоаналіз проходження практики;
- характеристика на студента-практиканта (складає керівник бази практики).

Звіт повинен містити наступну інформацію:

1. Місце і термін проходження практики.
 2. Характеристика категорій клієнтів, з якими Ви працювали під час практики.
 3. Аналіз напрямів соціально-педагогічної діяльності що були реалізовані в процесі практики.
 4. Які саме професійні якості та вміння Вам вдалося найбільш ефектно розвинути під час практичної діяльності?
 5. Як умови практики сприяли Вашому професійному зростанню?
 6. Які труднощі виникали у Вас в роботі під час волонтерської практики?
 7. В якому напрямку Вам потрібно працювати самостійно, щоб удосконалювати свої професійні знання та навички?
 8. Як змінилося Ваше уявлення про професію соціального працівника/соціального педагога за час практики?
 9. Ваші зауваження і пропозиції щодо вдосконалення організації й проведення навчальної волонтерської практики в громадських організаціях.
- Навчальна волонтерська практика здобувачів освіти оцінюється за видами діяльності відповідно до розробленої системи балів:

Види роботи	Максимальна кількість балів
Звіт про проходження практики	1 - 10 балів
Конспект двох залікових заходів (тренінг, консультація, бесіда, інтерв'ю)	1 - 20 балів
Аналіз роботи соціального закладу в якому студент проходив практику	1 - 10 балів
Наочність (буклети, книги, презентація, тощо) або її зразків для виставки	1 - 10 балів
Щоденник, який містить термін початку і закінчення практики	1 - 20 балів
Індивідуальний графік роботи студента, перелік і коротка характеристика всіх видів роботи, що здійснювались впродовж практики	1 - 10 балів
Самоаналіз проходження практики	1 - 5 балів
Характеристика на студента-практиканта (складає керівник бази практики)	1 - 15 балів
Всього	100 балів

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень
 Ступінь вищої освіти: бакалавр
 Галузь знань: 23 Соціальна робота
 Спеціальність: 231 Соціальна робота
 Освітня програма: Соціальна робота
 Форма навчання: денна/заочна
 Статус: нормативна
 Мова навчання: українська

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПРАКТИКИ

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг годин (кредити/години)	Розподіл годин							Форма семестрового контролю
				Аудиторні заняття						Самостійні роботи	
				Разом	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Індивідуальні заняття		
Денна	1	2	3/90	-	-	-	-	-	-	90	залік
Заочна	1	2	3/90	-	-	-	-	-	-	90	залік

Мета та завдання навчальної професійно-орієнтованої практики

Навчальна професійно-орієнтована практика бакалаврів – це важлива частина професійної підготовки фахівців, спрямована на забезпечення «занурення» студентів у реальне оточення соціальних установ та психологічну адаптацію здобувачів до обраної спеціальності соціального працівника.

Мета навчальної професійно-орієнтованої практики – ознайомлення студентів із специфікою роботи в закладах соціальної сфери; максимальне наближення студентів до реальних умов майбутньої практичної діяльності; формування професійно значущих і професійно особистісних якостей.

Основні завдання:

- вивчення соціальних технологій, що використовуються в практиці роботи різних установ соціального обслуговування населення;
- ознайомлення з основними видами соціального інструментарію, який використовують фахівці у своїй діяльності;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти із сучасним станом соціальної та педагогічної роботи в закладах соціальної сфери;
- організація ділового спілкування студентів із професійними соціальними працівниками;

- формування первинних навичок взаємодії з клієнтом;
- формування та розвиток в майбутніх соціальних працівників умінь і навичок, професійно значущих якостей особистості.

У результаті проходження навчальної професійно-орієнтованої практики у здобувачів освіти повинні бути сформовані такі компетентності:

- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати набуті знання та уміння у практичних ситуаціях;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного);
- здатність до аналізу соціально-педагогічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади;
- здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей;
- здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад;
- здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

Програма навчальної професійно-орієнтованої практики

Навчальна професійно орієнтована практика бакалаврів проходить етапи: ознайомлювальний, основний і підсумковий.

Ознайомлювальний етап починається на першому тижні навчання, коли проводиться настановча конференція, на якій студенти знайомляться з метою, завданнями практики, її змістом; ставлять усі питання, що цікавлять студента, керівнику практики.

Основний етап навчальної професійно-орієнтованої практики передбачає:

- відвідування соціальних служб відповідно до розподілу студентів;
- ознайомлення з інструментарієм соціального працівника;
- опрацювання нормативно-правової бази соціальної установи за місцем практики;
- практичну роботу зі спеціалістами соціальної служби.

На підсумковому етапі навчальної професійно-орієнтованої практики узагальнюються результати практики, проводиться остаточне оформлення необхідної документації, відбувається підсумкова конференція.

Права та обов'язки студентів

Під час практики студент має право:

- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації практики;
- звертатися з усіх питань, пов'язаних із проходженням практики, до

керівника, завідувача кафедри, адміністрації закладу;

- відвідувати навчальні заняття, які проводить керівник практики та інші викладачі кафедри (за їх дозволом);

- користуватися науково-методичним фондом кафедри;

- виявляти ініціативу, свободу педагогічної творчості.

Студенти під час проходження практики зобов'язані:

- вчасно виконати в повному обсязі завдання, передбачені програмою практики та індивідуальним планом (графіком);

- брати активну участь у роботі соціальної служби;

- своєчасно оформлювати документацію, подавати її на перевірку керівнику практики;

- виконувати вимоги керівника практики, випускової кафедри, факультету;

- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку соціальної служби, норм охорони праці, техніки безпеки;

- бути дисциплінованим, ввічливим, охайним, виявляти працелюбність, професіоналізм, педагогічний такт.

Студент несе повну відповідальність за виконання програми практики.

Після закінчення практики здобувач освіти подає керівнику такі документи:

- аналіз нормативно-правового забезпечення, яким керується у своїй роботі установа (статут, положення, правила, Закони України, накази тощо);

- методична розробка просвітницького заходу на актуальну тему;

- письмовий звіт про проведену роботу;

- характеристика та аналіз діяльності установи, що є базою практики;

- щоденник практики (студент заповнює щоденник практики, який передбачає інформацію про прибуття та вибуття студента з бази практики; індивідуальний план проходження практики з помітками про виконання кожного виду роботи; робочі записи під час проходження практики по дням).

Оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання роботи студентів під час проходження практики визначаються робочою програмою практики. Підсумки практики підводяться керівником практики від кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи на підставі оцінювання роботи студентів на базі проходження практики, оформлення звітної документації та захисту звітів.

Оголошення оцінок за проходження практики відбувається на підсумковій конференції. Результати практики обговорюються на засіданні кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи. За результатами проходження навчальної професійно-орієнтованої практики студенту виставляється залік.

Складовою загальної суми балів захисту звіту про практику є: сума балів за зміст звіту про практику окремо за кожним структурним розділом програми практики від 0 до 70 балів; бали безпосередньо за захист звіту про практику від 0 до 30 балів.

Порядок перерахунку рейтингових показників у національну шкалу

оцінювання та шкалу ECTS:

Рейтинг	Шкала ECTS	Чотирирівнева шкала	Дворівнева шкала
90-100	A	Відмінно	Зараховано
80-89	B	Добре	
71-79	C		
61-70	D	Задовільно	
50-60	E		
25-49	FX	Незадовільно	Не зараховано
1-24	F		

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень
 Ступінь вищої освіти: бакалавр
 Галузь знань: 23 Соціальна робота
 Спеціальність: 231 Соціальна робота
 Освітня програма: Соціальна робота
 Форма навчання: денна/заочна
 Статус: нормативна
 Мова навчання: українська

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг годин (кредити/години)	Розподіл годин							Форма семестрового контролю
				Аудиторні заняття						Самостійні роботи	
				Разом	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Індивідуальні заняття		
Денна	2	4	90/3	-	-	-	-	-	-	90	залік
Заочна	2	4	90/3	-	-	-	-	-	-	90	залік

Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна соціально-педагогічна практика для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр є обов'язковим компонентом процесу фахової підготовки майбутніх соціальних педагогів, важливим етапом їхнього професійного зростання; складовою професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічної сфери, процесу формування їхніх індивідуально-творчих можливостей тощо; апробації теоретичних знань здобувачів вищої освіти під час здійснення соціально-педагогічної роботи.

Робоча програма навчальної соціально-педагогічної практики укладена відповідно до навчального плану та освітньо-професійної програми і містить мету та зміст практики, вимоги до її проходження, методичні вказівки щодо її проведення та оформлення звітної документації.

Метою навчальної соціально-педагогічної практики є формування у здобувачів освіти уміння інтегрувати теоретичні знання з основних навчальних дисциплін при здійсненні основних напрямів соціально-педагогічної діяльності в закладах освіти; розвиток умінь організації, проведення соціально-педагогічної діагностики особистості та інтерпретації її результатів.

Завданнями практики є:

- ознайомлення здобувачів освіти з основними напрямками діяльності соціального педагога в закладах освіти;
- вивчення кваліфікаційної характеристики соціального педагога;
- оволодіти вміннями підготовки, збору, обробки та інтерпретації результатів діагностичного обстеження;
- формувати у здобувачів уміння проведення заходів інформаційного характеру, анкетування, опитування;
- опанування технологією проведення соціально-педагогічної роботи за різними напрямками;
- формування готовності до роботи в закладах освіти різних типів;
- формувати уміння ефективної взаємодії з колегами для вирішення проблем клієнтів;
- ознайомлення здобувачів освіти із сучасним станом навчально-виховної роботи в різних типах закладів освіти, передовим педагогічним досвідом, станом реалізації основних завдань концепції української національної школи;
- розвивати особистісні та професійно важливі якості, формувати творчий і дослідницький підходи до професійної діяльності.

У результаті проходження навчальної соціально-педагогічної практики у здобувачів освіти повинні бути сформовані такі компетентності:

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність виявляти, ставити і розв'язувати проблеми.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

Навчальна соціально-педагогічна практика передбачає поглиблення та закріплення теоретичних знань, одержаних здобувачами освіти у ВНЗ, вміння застосовувати їх на практиці та перетворення теоретичних знань у систему професійних умінь (комунікативних, організаторських, діагностичних, проєктивних, гностичних та ін.). При цьому важливим є формування цілісного уявлення про професійну діяльність соціального педагога, що розуміється не у вузьких рамках соціально-педагогічної діяльності, а у всій повноті педагогічної професії й готовності до виконання соціально-педагогічних функцій.

Програма виробничої практики

Програма проходження виробничої соціально-педагогічної практики передбачає такі етапи: підготовчий, виконавчий, підсумковий.

Підготовчий – включає розв'язання всіх організаційних питань. Розпочинається настановчою конференцією, яку проводить керівник практики зі спеціальності за участю представників від кафедри, факультету, університету.

Під час конференції студенти знайомляться з базами, у яких буде проходити практика, з її програмою, погоджують вимоги до діяльності студентів, режим роботи, форми звітності по практиці, вирішують інші організаційні питання.

Під час підготовчого періоду студенти-практиканти повинні вивчити зміст, основні завдання та напрями роботи, плани соціально-педагогічної діяльності загальноосвітнього закладу.

Студенти ознайомлюються з термінами, завданнями, програмою, вимогами до ведення облікової та звітної документації, розподілом за об'єктами, з керівниками і методистами практики. Під час конференції уточнюються програма і терміни проведення практики, форми звітності.

Виконавчий етап (основний триває 4 тижні) – це ознайомлення з закладом, у якому студент буде працювати, складання ним індивідуального плану роботи, оформлення журналу практики, діяльність відповідно до окресленого плану, попередня розробка різних форм та видів роботи, консультації з методистами і викладачами – керівниками практики.

Під час основного етапу виробничої практики перед студентами ставиться така мета:

- ознайомитись із закладом (основні напрями діяльності, обов'язки спеціалістів, проблеми закладу) і систематично вести щоденник практики;
- вивчити категорії дітей, які потребують соціально-педагогічної допомоги, обрати учня та скласти на нього характеристику;
- згідно плану роботи закладу спланувати та провести не менше 2 виховних заходів соціально-педагогічного спрямування;
- скласти орієнтовну схему соціально-демографічного паспорта мікрорайону;
- ознайомитись із посадовими обов'язками соціального педагога (або соціального працівника), описати досвід його роботи, розробити поради щодо роботи з дітьми різних категорій;
- розробляти ефективні форми профілактики для конкретної категорії дітей;
- виявляти причини виникнення соціальних, психологічних, емоційних порушень;
- вивчати особливості професійно-етичної взаємодії соціального педагога з батьками або особами, що їх замінюють.
- вести фото-, відео- фіксацію проходження соціально-педагогічної практики (по можливості);
- сформувати банк нормативно-правових документів (акти, закони, постанови) на осіб, що мають право на отримання пільг;
- скласти загальну характеристику бази практики;
- підготувати письмовий звіт про проходження виробничої соціально-педагогічної практики.

Упродовж другого етапу студент виконує основні завдання, аналізує й обговорює з керівником і методистами отримані результати, визначає тему виступу на заключній конференції.

Під час підсумкового етапу (1 тиждень – останній) у встановлений термін оформляє звіт практики, студент отримує письмовий відгук керівника групи. Оцінка роботи практиканта заноситься в екзаменаційну відомість та залікову книжку.

В останній день практики студент узагальнює отримані результати та підкріплює на платформу MOODLE звітну документацію.

Завершує практику підсумкова конференція. Студенти готують виступи, виставку матеріалів, які відображають хід і результати такої діяльності. Запрошуються керівники груп, що разом з керівником практики підбивають підсумки роботи студентів, висловлюють зауваження й побажання. Упродовж конференції студенти виступають, обмінюються інформацією про специфіку діяльності соціальних педагогів у різних установах. Дана форма дає змогу всім студентам отримати цілісне уявлення про «професійне поле» майбутньої професії.

Права та обов'язки студентів

Під час практики студент має право:

- звертатися з усіх питань, пов'язаних із проходженням практики, до керівника, завідувача кафедри, адміністрації закладу;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу та організації практики;
- виявляти ініціативу, свободу педагогічної творчості.

Здобувачі освіти під час проходження практики **зобов'язані**:

- вчасно виконати в повному обсязі завдання, передбачені програмою практики та індивідуальним планом (графіком);
- своєчасно оформлювати документацію, подавати її на перевірку керівнику практики;
- виконувати вимоги керівника практики;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, норм охорони праці, техніки безпеки;
- бути дисциплінованим, ввічливим, охайним, виявляти працелюбність, професіоналізм, педагогічний такт.

Студент-практикант несе повну відповідальність за виконання програми практики.

Інструменти. Обладнання. Програмне забезпечення.

З метою забезпечення ефективного проходження навчальної соціально-педагогічної практики було розроблено: 1) робочу програму практики; 2) методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота.

Протягом проходження виробничої соціально-педагогічної практики здобувачі вищої освіти мають змогу користуватися навчальною, методичною і науково-популярною літературою, що використовує у своїй професійній діяльності соціальний педагог навчально-виховного закладу освіти.

Оцінювання результатів навчання

При оцінюванні результатів практики враховуються такі показники:

- організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта; його ініціативність і творчість;
- якість оформлення документації з навчальної соціально-педагогічної практики;
- своєчасність здачі документації.

Робота здобувача освіти під час навчальної соціально-педагогічної практики оцінюється за представленими нижче критеріями. Згідно набраним балам за різними видами діяльності студент отримує диференційований залік. При цьому, оцінюючи знання студента-практиканта керівник практики керується такими критеріями як: обсяг видів роботи, правильність оформлення звітної документації, своєчасність здачі, повнота і конкретність, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння пов'язувати теорію з практикою, логічно і аргументовано висловлювати свої думки, культура усного і писемного мовлення. Результати з практики заносяться в залікову відомість, проставляються у заліковій книжці.

В останній день проходження практики студенти подають в електронному варіанті на платформі MOODLE таку документацію:

- 1) проєкт посадових обов'язків соціального педагога, складений на основі аналізу кваліфікаційної характеристики соціального педагога та порівняльного аналізу кваліфікаційної характеристики та професійної діяльності соціального педагога в певній установі;
- 2) анкета соціально-педагогічного характеру на вивчення відношення респондентів до проблем і явищ соціальної дійсності України та аналітичну довідку до неї;
- 3) текст виступу на соціально-значущу тематику;
- 4) індивідуальний профіль соціального розвитку дитини та аналітичну довідку до нього;
- 5) соціально-педагогічний портрет особистості;
- 6) щоденник практики;
- 7) письмовий звіт про проходження навчальної соціально-педагогічної практики.

Навчальна соціально-педагогічна практика здобувачів освіти оцінюється за видами діяльності відповідно до розробленої системи балів:

Види роботи	Максимальна кількість балів
Письмовий звіт про проходження навчальної соціально-педагогічної практики	1 - 10 балів
Щоденник практики	1 - 10 балів
Текст виступу на соціально-значущу тематику	1 - 10 балів
Проєкт посадових обов'язків соціального педагога, складений на основі аналізу кваліфікаційної характеристики соціального педагога та порівняльного	1 - 10 балів

аналізу кваліфікаційної характеристики та професійної діяльності соціального педагога в певній установі;	
Анкета соціально-педагогічного характеру на вивчення відношення респондентів до проблем і явищ соціальної дійсності України та аналітичну довідку до неї.	1 - 20 балів
Індивідуальний профіль соціального розвитку дитини та аналітичну довідку до нього.	1 - 15 балів
Соціально-педагогічний портрет особистості.	1 - 15 балів
Оформлення документації	1 - 10 балів
Всього:	100 балів

Порядок перерахунку рейтингових показників у національну шкалу оцінювання та шкалу ECTS:

Рейтинг	Шкала ECTS	Чотири рівнева шкала	Дворівнева шкала
90-100	A	Відмінно	Зараховано
80-89	B	Добре	
71-79	C		
61-70	D		
50-60	E	Задовільно	Не зараховано
25-49	FX	Незадовільно	
1-24	F		

Критерії якісної оцінки діяльності студентів в період проходження практики.

Оцінка «**відмінно**» ставиться, якщо:

1. Завдання практики виконані в повному обсязі з використанням творчого підходу.

2. Практична робота проводилась на високому методичному рівні. Студент-практикант був ініціатором втілення у соціально-педагогічне середовище бази практики власно розроблених проєктів, зробив вагомий внесок у підвищенні соціально-педагогічної ефективності.

3. Студент показав високі результати у здійсненні науково-дослідної діяльності під час практики.

4. Звітна документація, після закінчення практики представлена в повному обсязі у встановлений термін, оформлена на високому рівні, містить цінні власні методичні напрацювання, що можуть бути використані майбутніми соціальними педагогами.

5. У ході підсумкової співбесіди студент демонструє вільне володіння фаховими знаннями та вміннями, що були ним застосовані в процесі практики. Ґрунтовно й аргументовано здійснює самоаналіз навчально-професійної діяльності, визначає шляхи оптимізації організації соціально-педагогічного впливу на цільову групу клієнтів.

6. Керівник практики рекомендує оцінити результати практики на «відмінно».

Студент має подяку від керівника бази практики за співпрацю, фото та відео матеріали про проходження виробничої соціально-педагогічної практики.

Оцінка **«добре»** ставиться, якщо:

1. Завдання практики виконані повністю.
2. Вся звітна документація представлена в повному обсязі:
 - представлено результати виробничої соціально-педагогічної практики в закладі освіти у формі опису досвіду роботи соціального педагога, його поради щодо роботи з дітьми різних категорій (оформлені у вигляді буклету або альбому);
 - загальна характеристика бази практики, в оформленні якої наявні поодинокі огріхи;
 - характеристика на студента, який проходив практику (завірена печаткою данною установою) містить високу оцінку діяльності студента-практиканта;
 - звіт про результати проходження виробничої соціально-педагогічної практики в закладі освіти складено згідно вимог;
 - щоденник практики, в оформленні якого наявні поодинокі огріхи;
 - орієнтовна схема соціально-демографічного паспорту мікрорайону, в оформленні якого наявні поодинокі огріхи;
 - плани конспекти 2-х виховних заходів соціально-педагогічного спрямування;
 - сформовано банк нормативно-правових документів (акти, закони, постанови) на осіб, що мають право на отримання пільг

4. Звітна документація представлена у встановлений термін (після закінчення практики).

5. У ході підсумкової співбесіди студент може аргументувати добір методів та технологій соціально-педагогічного впливу, що були ним застосовані в процесі виробничої соціально-педагогічної практики у закладах освіти.

Оцінка **«задовільно»** ставиться, якщо:

1. Робота студента носила суто виконавчий характер, має значні зауваження від фахівця установи.
2. У представленій документації відсутні окремі звітні методичні матеріали.
3. Документація оформлена недбало; в ній безсистемно висвітлено діяльність практиканта.
4. Матеріали представлено несвоєчасно.
5. Студент не може аргументувати добір методів та технологій соціально-педагогічного впливу, що були ним застосовані в процесі виробничої соціально-педагогічної практики закладі освіти.

Оцінка **«незадовільно»** ставиться, якщо:

1. Студент виконав менше половини програми практики.
2. Не подано звітну документацію.

Робота студента під час практики характеризується оцінкою **незадовільно**

Контроль за проходженням виробничої соціально-педагогічної практики здійснюється груповим керівником, соціальним педагогом, директором освітнього закладу, деканатом. Використовуються форми контролю: поточний та підсумковий, у ході яких перевіряються розроблені студентом матеріали практики.

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень
 Ступінь вищої освіти: бакалавр
 Галузь знань: 23 Соціальна робота
 Спеціальність: 231 Соціальна робота
 Освітня програма: Соціальна робота
 Форма навчання: денна/заочна
 Статус: нормативна
 Мова навчання: українська

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНОЇ (ЛІТНЬОЇ) ПРАКТИКИ

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг годин (кредити/години)	Розподіл годин							Форма семестрового контролю
				Аудиторні заняття						Самостійні роботи	
				Разом	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Індивідуальні заняття		
Денна	3	6	210/6	-	-	-	-	-	-	210	диференц. залік
Заочна	3	6	210/6	-	-	-	-	-	-	210	диференц. залік

Пояснювальна записка

Виробнича соціально-виховна (літня) практика для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр є обов'язковим компонентом процесу фахової підготовки майбутніх соціальних педагогів, важливим етапом їхнього професійного зростання; складовою професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічної сфери.

Метою практики є розширити професійно-педагогічні знання практикантів та озброїти їх методикою соціально-виховної роботи з різними групами клієнтів центру соціальних служб, сприяти оволодінню видами професійної діяльності на рівні, що відповідає кваліфікації бакалавр.

Виходячи з мети виробничої соціально-виховної (літньої) практики, основними її завданнями є:

- поглиблення і закріплення теоретичних знань, одержаних студентами у закладі вищої освіти, формувати уміння застосовувати їх у практичній діяльності;

- набути навичок роботи з різними категоріями клієнтів, які звертаються до центру соціальних служб;
- оволодіти різноманітними формами і методами соціально-виховної роботи в літній період;
- сформувати відповідальне і творче відношення до проведення соціально-виховної роботи в центрі соціальних служб;
- вироблення умінь спостерігати й аналізувати соціально-виховну роботу що проводиться в центрі соціальних служб;
- прагнути до самовдосконалення й професійного зростання.

Після проходження виробничої соціально-виховної (літньої) практики студент повинен знати:

Після проходження практики студент повинен знати:

- систему надання спеціалізованої допомоги різним категоріям клієнтів центру соціальних служб;
- етичні та правові норми, що регулюють взаємини людини і суспільства і керуватися ними під час розробки соціальних проєктів;
- основи виробничих відносин і принципи управління з урахуванням людських чинників;
- форми соціальної взаємодії;
- методи соціально-педагогічної діагностики різних вікових груп, що опинилися в складних життєвих обставинах;
- основи культурно-дозвіллевої, фізкультурно-оздоровчої діяльності у центрі соціальних служб.

Уміти:

- визначати мету і завдання соціально-виховної роботи з різними групами клієнтів;
- здійснювати професійно-практичну роботу в соціальних службах;
- планувати надання соціально-педагогічної допомоги клієнтам центру соціальних служб;
- допомагати клієнтам встановлювати контакти з існуючими системами соціального захисту;
- аналізувати документацію, працювати з нормативно-правовою базою;
- складати комплексну програму соціально-педагогічної допомоги конкретному клієнту;
- оцінювати власну соціально-виховну діяльність.

Студент набуде таких компетентностей:

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціальні задачі та практичні проблеми в соціальній сфері або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей

розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та її роль у розвитку суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя, Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 5. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. Здатність планувати власну діяльність, керувати часом, критично оцінювати, аналізувати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 11. Здатність застосовувати набуті знання та уміння у практичних ситуаціях. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні компетентності спеціальності.

СК 3. Знання й розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК 4. Здатність до аналізу соціально-педагогічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК 6. Знання й розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК 9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм.

СК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

СК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

СК 19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

Програмні результати навчання.

ПР 2. Вільно спілкуватися усно та письмово державною та іноземними мовами з професійних питань.

ПР 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПР 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПР 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПР 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПР 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку та наснажувати клієнтів.

Програма виробничої практики

Повноцінна реалізація закладених в основу програми виробничої соціально-виховної (літньої) практики головних завдань передбачає проходження студентами 3-х послідовних етапів роботи: підготовчого, виконавчого, підсумкового.

Підготовчий етап – включає в себе розв’язання всіх організаційних питань. Він розпочинається настановною конференцією, на якій студентів ознайомлюють із термінами, завданнями, програмою практики, вимогами до ведення облікової та звітної документації, розподілом за об’єктами, з керівниками і методистами практики.

Виконавчий етап – це ознайомлення студента з соціальною службою, у якій він буде працювати, складання ним індивідуального плану роботи, оформлення журналу практики, діяльність відповідно до окресленого плану, попередня розробка різних форм та видів роботи з клієнтами, консультації з керівником практики.

Упродовж виконавчого етапу студент виконує основні завдання практики, аналізує й обговорює з керівником практики отримані результати.

Аналіз діяльності ЦСС повинен містити:

- 1) повну назву соціальної служби;
- 2) групи клієнтів, з якими працює дана соціальна служба, їх кількість;
- 3) технології соціально-педагогічної роботи, які використовують соціальні працівники і соціальні педагоги даної соціальної служби;
- 4) підсумки про діяльність ЦСС.

Картотека соціально-педагогічної літератури, наявної в центрі оформлюється згідно з чинними вимогами до бібліографічного опису наукової, науково-методичної літератури.

Самоаналіз проведеного заходу повинен містити такі елементи:

1. Загальні відомості: дата проведення, місце проведення, вік учасників, мета.
2. Аналіз гігієнічних, матеріально-технічних та естетичних умов:
 - готовність приміщення (чистота, освітленість, температура);
 - естетичне оформлення (види наочності, відповідність оформлення змісту організаційної форми, доступність унаочнення віку учасників);
 - технічне забезпечення (доцільність і якість аудіовізуальної апаратури).
3. Аналіз проведення заходу (організаційної форми):
 - відповідність змісту форми її меті;

- різноманітність видів діяльності учасників у процесі проведення форми;
- рівень організованості учасників;
- активність учасників;
- використання прийомів заохочення та стимулювання;
- нові творчі знахідки організаційної форми, що спостерігалися.

4. Аналіз комунікативності ведучого:

- особливості спілкування з учасниками;
- оцінки суджень та їх об'єктивність;
- створення позитивного емоційного клімату в ході проведення організаційної форми.

5. Загальна оцінка заходу (організаційної форми):

- значення організаційної форми для особистісного становлення учасників;
- досягнення виховної мети організаційної форми;
- методичні помилки при проведенні організаційної форми;
- пропозиції стосовно вдосконалення змісту та проведення організаційної форми.

Проект комплексної програми соціально-педагогічної допомоги конкретному клієнту (групі) повинен містити такі елементи:

- аналіз результатів діагностики проблем клієнта/групи (із зазначенням використаних діагностичних методик);
- види і напрями соціально-педагогічної діяльності із розв'язання проблеми;
- методики і технології, необхідні для розв'язання проблеми клієнта/групи з обґрунтуванням зробленого вибору;
- критерії оцінки результативності соціально-педагогічної допомоги клієнту/групі.

Структура виробничої соціально-виховної (літньої) практики

№	Зміст і види роботи	Примітка
1.	Участь у роботі настановної та звітної конференцій з питань проведення соціально-педагогічної практики	
2.	Інструктаж з техніки безпеки, охорони праці (загальний та на робочому місці)	
3.	Знайомство з установою, керівником практики від бази практики, узгодження планів (індивідуального плану та плану роботи бази практики)	
4.	Визначення мети, завдань, організаційно-методичних основ соціально-виховної роботи ЦСС у літній період	
5.	Визначення специфіки та системи соціально-виховної роботи в ЦСС в літній період	
6.	Напрями та форми виховної діяльності фахівця соціономічної сфери	

7.	Систематичне ведення щоденника практики; формування папки зі звітними документами з практики; розміщення результатів практики на платформі Moodle.	
8.	Отримання відзиву керівника бази практики (з рекомендованою оцінкою).	
9.	Захист результатів практики на підсумковій конференції	
10	Підведення підсумків практики.	

Права та обов'язки студентів

Під час практики студент має право:

- звертатися з усіх питань, пов'язаних із проходженням практики, до керівника, завідувача кафедри, адміністрації закладу, в якому проходить практика;

- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу та організації практики;

- виявляти ініціативу, свободу педагогічної творчості.

Здобувачі освіти під час проходження практики зобов'язані:

- вчасно виконати в повному обсязі завдання, передбачені програмою практики;

- своєчасно оформлювати документацію, подавати її на перевірку керівнику практики;

- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку, норм охорони праці, техніки безпеки;

- бути дисциплінованим, ввічливим, охайним, виявляти працелюбність, професіоналізм, педагогічний такт.

Студент-практикант несе повну відповідальність за виконання програми практики.

Інструменти. Обладнання. Програмне забезпечення

З метою забезпечення ефективного проходження виробничої соціально-виховної (літньої) практики було розроблено робочу програму.

Протягом проходження практики здобувачі вищої освіти мають змогу користуватися навчальною, методичною і науково-популярною літературою, що використовує у своїй професійній діяльності фахівець соціономічної сфери.

Оцінювання результатів навчання

При оцінюванні результатів виробничої соціально-виховної (літньої) практики враховуються такі показники:

- організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта, його ініціативність і творчість;

- якість оформлення документації;

- уміння застосовувати новітні технології соціально-виховної роботи з різними категоріями клієнтів;

- здатність організувати соціально-профілактичну роботу в літній період в центрі соціальних служб;
- своєчасність здачі документації.

Робота здобувача освіти під час виробничої соціально-виховної (літньої) практики оцінюється за представленими нижче критеріями. Згідно набраним балам за різними видами діяльності студент отримує залік. При цьому, оцінюючи знання студента-практиканта керівник практики керується такими критеріями як: обсяг видів роботи, правильність оформлення звітної документації, своєчасність здачі, повнота і конкретність, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння пов'язувати теорію з практикою, логічно і аргументовано висловлювати свої думки, культуру усного і писемного мовлення. Результати з практики заносяться в залікову відомість, проставляються у заліковій книжці.

В останній день проходження практики студенти розміщують в електронному варіанті на платформі MOODLE таку документацію:

- індивідуальний план;
- щоденник практики, у якому обов'язково подати результати спостережень та аналіз заходу, який був проведений соціальним працівником або соціальним педагогом;
- аналіз діяльності центру соціальних служб;
- картотека соціально-педагогічної літератури, наявної в центрі;
- соціально-демографічний паспорт мікрорайону (орієнтовна схема паспортизації мікрорайону);
- конспект організаційної форми проведеного заходу: (культурно-освітнього, спортивно-оздоровчого, профілактичного заходу) і самоаналіз до нього;
- карта клієнта, який звернувся в районний центр соціальних служб;
- проєкт комплексної програми соціально-педагогічної допомоги конкретному клієнту;
- відзив керівника соціальної служби;
- звіт про проходження практики.

Виробнича соціально-виховна (літня) практика здобувачів освіти оцінюється за видами діяльності відповідно до розробленої системи балів:

Види роботи	Максимальна кількість балів
Індивідуальний план	1 - 10 балів
Щоденник практики	1 - 10 балів
Аналіз діяльності центру соціальних служб	1 – 10 балів
Картотеку соціально-педагогічної літератури, наявної в центрі соціальних служб	1 – 10 балів
Соціально-демографічний паспорт мікрорайону	1 – 10 балів
Конспект організаційної форми проведеного заходу і самоаналіз до нього	1 – 10 балів

Карта клієнта, який звернувся в районний центр соціальних служб	1 – 10 балів
Проект комплексної програми соціально-педагогічної допомоги конкретному клієнту	1 – 10 балів
Відзив керівника соціальної служби	1 – 10 балів
Звіт про проходження практики	1 – 10 балів
Всього	100 балів

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень
 Ступінь вищої освіти: бакалавр
 Галузь знань: 23 Соціальна робота
 Спеціальність: 231 Соціальна робота
 Освітня програма: Соціальна робота
 Форма навчання: денна/заочна
 Статус: нормативна
 Мова навчання: українська

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг годин (кредити/години)	Розподіл годин							Форма семестрового контролю
				Аудиторні заняття							
				Разом	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	
Денна	4	8	270/9	-	-	-	-	-	-	270	диференц. залік
Заочна	4	8	270/9	-	-	-	-	-	-	270	диференц. залік

Мета та завдання практики

Робоча програма виробничої корекційно-реабілітаційної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота.

Виробнича корекційно-реабілітаційна практика проводиться у восьмому семестрі четвертого курсу денної та заочної форми навчання. Ця практика відбувається з відривом від навчального процесу.

У процесі виробничої педагогічної практики корекційно-реабілітаційної практики студенти мають можливість поглибити та розширити знання про реальну діяльність соціальних працівників у різноманітних закладах реабілітації; усвідомити проблеми дітей та дорослих осіб з особливими потребами та шляхи їх вирішення; працювати над удосконаленням професійних умінь і навичок.

Мета: розвиток здатності виявляти професійну ідентичність та діяти згідно цінностям соціальної роботи; закріплення практичних навичок проведення корекційно-реабілітаційної діяльності з різними категоріями отримувачів

соціальних послуг; набуття вмінь застосування сучасних соціально-реабілітаційних технологій, методичного інструментарію до умов діяльності фахівців соціальних служб.

Задля досягнення поставленої мети, практика передбачає виконання таких професійних функцій:

- прогностична (програмування і прогнозування впливу на об'єкти соціальної роботи всіх соціальних інститутів суспільства);
- організаційна (організація і координація діяльності соціальних служб, відомств, організацій, різних державних і недержавних структур щодо надання допомоги і соціальної підтримки людям, які їх потребують);
- комунікативна (забезпечує налагодження взаємодії особистості, соціальної групи, які виступають клієнтами, та державних і недержавних організацій, волонтерів, спонсорів, соціальних партнерів);
- охороно-захисна (сприяння захисту прав клієнтів і створення умов для виконання ними своїх обов'язків по відношенню до держави, суспільства, спільноти, сім'ї, дитини; організація правової просвітницької роботи серед населення з метою вивчення міжнародних і державних документів, які регламентують права, обов'язки, норми поведінки представників різних груп об'єктів соціальної роботи);
- посередницька (надання допомоги в налагодженні контакту з потрібними соціальними інститутами; виявляти основні функції соціальних інститутів; виявляти шляхи соціальної підтримки і допомоги; попереджати прояви конфліктів між клієнтами і державними органами та соціальними інститутами);
- корекційно-реабілітаційна (здійснення аналізу суб'єктивних і об'єктивних можливостей щодо соціальної реабілітації, організація корекційно-реабілітаційної роботи з різними клієнтами; вибір оптимальних видів корекції, визначення рівнів її ефективності корекційно-реабілітаційної роботи, розробка методичних матеріалів для корекційно-реабілітаційної роботи);
- попереджувально-профілактична (виявлення закономірностей і особливостей проблеми клієнта, приведення в дію соціально-правових, психологічних, соціально-медичних, педагогічних та інших механізмів попередження і подолання негативних явищ, вибір і застосування ефективних форм соціально-профілактичної роботи, використання методів заохочення і покарання на засадах гуманізму, забезпечення клієнтів інформаційними матеріалами).

Завдання практики:

1. Поглиблення та удосконалення теоретичних знань про здійснення корекційно-реабілітаційної функції і встановлення їх зв'язку з практичною діяльністю.

2. Розвиток особистісних якостей, необхідних соціальному працівнику в його професійній діяльності.

3. Формування професійних умінь і навичок соціальних працівників для здійснення ними корекції та реабілітації клієнтів.

4. Опанування технологіями корекції та реабілітації відповідно до типу й виду закладу, в якому студент проходить виробничу практику.

5. Оволодіння сучасними корекційно-реабілітаційними технологіями колективної, групової, індивідуальної роботи з різними категоріями клієнтів, зокрема: дітьми-сиротами; з обмеженими можливостями; з девіантними формами поведінки; дітьми групи ризику тощо.

6. Створення умов для формування власного стилю діяльності майбутніх фахівців, творчого, дослідницького підходу до професійної діяльності на основі професійної рефлексії.

Компетентності та програмні результати практики.

Загальні компетентності:

1. Здатність виявляти і вирішувати професійні проблеми та задачі.
2. Знання і розуміння предметної області професійної діяльності.
3. Здатність працювати в команді.
4. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
6. Здатність діяти на основі етичних принципів і стандартів соціальної роботи.

Фахові компетентності:

1. Здатність до оцінки та моніторингу стану об'єктів соціальної роботи та соціального середовища, в якому вони перебувають.
2. Здатність виявляти ресурси особистості та соціальної групи для розв'язання проблем з виходу із складних життєвих обставин.
3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.
4. Здатність аналізувати та прогнозувати зміни потреб у певних видах соціальної допомоги з метою підвищення ефективності системи соціального захисту.
5. Здатність до ефективного застосування основних засобів, методів та технологій комплексного реабілітування в науково-дослідницькій та практичній діяльності.
6. Здатність аналізувати соціальні проблеми і стани певної категорії клієнтів, причини виникнення, динаміку і наслідки; розробляти моделі і програми реабілітації.
7. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.
8. Здатність ефективно встановлювати контакт з клієнтом та будувати психологічно безпечні стосунки, які необхідні для успішного корекційно-реабілітаційного впливу.
9. Здатність до професійної рефлексії.

Програмні результати навчання:

1. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях професійної діяльності.

2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

3. Вміти самостійно знаходити професійну інформацію, опанувати її, продукувати нові знання, розвивати професійні навички та ресурси.

4. Застосовувати набуті теоретичні знання про цілі, зміст, методи та технології, засоби, організаційні форми надання соціальних послуг у практичній діяльності.

5. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.

6. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, формувати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

7. Організувати спільну діяльність фахівців різних галузей, здійснювати їх підготовку до виконання соціальної роботи, ініціювати та координувати командну роботу.

8. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

9. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.

10. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

11. Розуміти психологічні закономірності корекційно-реабілітаційних впливів і здатність їх застосовувати у ході психологічного консультування.

Зміст практики

Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватися правил охорони праці, епідеміологічних вимог, протипожежної безпеки.

План-графік виконання програми виробничої корекційно-реабілітаційної практики

№	Назва етапу практики	Кількість годин
1.	Участь у роботі настановчої конференції з питань проведення виробничої педагогічної корекційно-реабілітаційної практики.	2
2.	Інструктаж з техніки безпеки, охорони праці (загальний та на робочому місці).	2
3.	Визначення плану роботи.	18
4.	Знайомство з місцем практики, керівництвом практики на місці. Загальне знайомство зі структурою і функціонуванням бази практики. Бесіда з керівником практики, визначення	20

	соціальної проблематики бази практики. Вивчення вимог до ведення і зберігання документації соціального працівника, ознайомлення з документацією соціального працівника. Узгодження і затвердження графіка роботи практиканта в закладі.	
5.	Вивчення встановлених на базі практики підходів до розв'язання завдань пов'язаних з корекційно-реабілітаційною діяльністю закладу. Планування заходів, у яких буде здійснюватися виконання завдань практики. Підбір і вивчення методичних матеріалів по плануванню заходів.	20
6.	Виконання поточних фахових завдань у межах професійних обов'язків студента-практиканта у відповідності з існуючою на базі практики системою соціально-психологічного забезпечення: <ul style="list-style-type: none"> - виконання індивідуальних завдань керівників практики та адміністрації закладу; - присутність на заходах, відповідно до індивідуального плану практики та їх аналіз; - залучення до здійснення організаторської діяльності згідно плану бази практики; - залучення до здійснення просвіти і консультування різних категорій клієнтів, отримувачів соціальних послуг, згідно плану бази практики; - залучення до здійснення реабілітаційної діяльності різних категорій клієнтів, отримувачів соціальних послуг, згідно плану бази практики; - систематичне ведення щоденника практики (основного звітного документа); оформлення методичних матеріалів, протоколів досліджень з інтерпретацією результатів, формування папки зі звітними документами по практиці; розміщення результатів практики на платформі MOODLE. 	110
7.	Підведення підсумків практики. Отримання характеристики (з рекомендованою оцінкою) від керівника бази практики. Захист результатів практики на підсумковій конференції	8
Всього		180

Бази практики

Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи визначає бази практики, які забезпечують одержання знань, умінь та практичних навичок у обсягах визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота фахівця та програмою практики. Підставою для вибору баз практик для виробничої корекційно-реабілітаційної практики є наявність необхідних умов роботи соціального працівника, її зміст, реалізація різноманітних напрямів і форм, принципів, методів організації професійної діяльності соціального

працівника, методів та форм соціального виховання дітей і підлітків, молоді та дорослого населення.

Базами практик, які відповідають вимогам програми практики є обласні, міські, районні центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, інтернати, центри соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями, соціально-психологічні служби освітніх закладів (центри соціально-психологічної реабілітації, школи-інтернати, дитячі будинки сімейного типу, соціальні притулки, реабілітаційні центри, громадські організації, хоспіси).

У разі виробничої необхідності (у зв'язку із віддаленістю місця проживання від бази проходження практики та інших обставин), студенти можуть пропонувати інші місця проходження практики – служба соціальної допомоги населенню (соціально-медико-психологічні центри, притулки для дітей і підлітків, медичні установи, в яких перебувають люди, які потребують соціально-психологічної допомоги).

Організація та керівництво практикою

У перший день практики студенти зобов'язані з'явитися на базі проходження практики. Упродовж двох днів кожен студент-практикант знайомиться із адміністрацією закладу, базою практики, складає календарний план роботи та графік відвідування місця проходження практики. У календарному плані студент описує види роботи під час проходження практики.

Упродовж всієї практики студенти ведуть щоденник, який є основним видом звітної документації. У щоденнику подається календарний графік проходження практики та результати спостережень.

Електронну форму щоденника студенти отримують разом із іншою документацією під час настановчої конференції.

Щоденник має право оглянути лише керівник практики від кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи.

Упродовж проходження практики студенти виконують завдання, результати яких, подають у письмовому звіті та розміщують на платформі MOODLE.

Студенти університету при проходженні практики зобов'язані: до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу консультації щодо оформлення всіх необхідних документів; своєчасно прибути на базу практики; у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників; вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії; нести відповідальність за виконану роботу; своєчасно здати звітну документацію з практики.

Зміст критеріїв оцінювання результатів практики

Практика оцінюється як диференційований залік.

90-100 балів (А) – всі завдання практики виконано у повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати теоретичні

знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Студентом продемонстровано активність та ініціативність під час здійснення практичної професійної діяльності. Звіт подано у встановлений термін, що містить всі структурні елементи. 80-89 балів (B) – завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння застосовувати теоретичні знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Продемонстровано зацікавленість та активність, але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звіт подано у встановлений термін, що містить всі структурні елементи.

71-79 балів (C) – завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань допускалися незначні помилки. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.

60-69 балів (D) – завдання практики виконано у неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник неправильно оформлено.

50-59 балів (E) – завдання виконано з помилками. Усі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено.

25-49 балів (Fx) – завдання невиконані, виявлено несформованість вміння здійснювати відповідні види професійної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Немає щоденника.

1-24 балів (F) – студент не подав звітну документацію.

Загальна оцінка за практику визначається як підсумок за всіма видами робіт, відображених в цих критеріях. До заліку допускаються тільки ті студенти, які за результатами оцінювання набрали 30 балів і більше.

Порядок перерахунку рейтингових показників у національну шкалу оцінювання та шкалу ECTS:

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
A	90 – 100	Зараховано
B	80 – 89	
C	71 – 79	
D	60 – 69	
E	50 – 59	
FX	25 – 49	Не зараховано
F	1 – 24	

Розподіл балів, які отримують студенти:

Вид діяльності	Кількість балів
Участь у настановчій конференції з питань проведення виробничої педагогічної практики корекційно-реабілітаційної.	10

Своєчасне отримання необхідних супровідних документів (направлення, щоденник, індивідуальне завдання)	5
Перебування у закладі протягом проходження усього терміну практики	10
Збір, обробка, інтерпретація інформації та уміння встановлювати соціальний діагноз;	10
Проектування соціальної діяльності	10
Уміння аналізувати стан психолого-корекційної, реабілітаційної діяльності даного соціального закладу	10
Оволодіти технологіями корекції та реабілітації з різними категоріями клієнтів	10
Аналізувати результати своєї професійної діяльності.	10
Своєчасність подання звітної документації керівнику практики.	10
Участь у звітній конференції з питань підбиття підсумків виробничої практики. Звіт. Представлення мультимедійної презентації.	15
Всього:	100

Звітна документація, яку подають студенти після практики

1. Щоденник студента-практиканта, який є основним документом і містить такі пункти:

- календарний графік проходження практики;
- аналіз діяльності закладу щодо надання соціальних послуг клієнтам;
- введення соціального випадку клієнта (кейс-ситуація). Опис та аналіз соціальних ситуацій 2-3х клієнтів;
- розробка програми соціального супроводу розв'язання проблеми клієнта;
- проведення та самоаналіз індивідуальної форми роботи з корекції та реабілітації;
- проведення та самоаналіз групової форми з корекційно-реабілітаційної роботи;
- проведення та самоаналіз масової форми роботи з корекції та реабілітації.

2. Соціальний проект (соціальна програма), яку впроваджено відповідно до завдань виробничої практики.

3. Звіт про проходження виробничої практики (пишеться у довільній формі).

4. Характеристика (один документ) про виконану роботу з рекомендованою оцінкою – для студентів денної та заочної форми навчання.

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 01 освіта/Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Освітня програма: Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю

Форма навчання: денна/заочна

Статус: нормативна

Мова навчання: українська

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг годин (кредити/години)	Розподіл годин							Форма семестрового контролю
				Аудиторні заняття						Самостійні роботи	
				Разом	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Індивідуальні заняття		
Денна	2	3	7,5/225	-	-	-	-	-	-	225	диференц. залік
Заочна	2	3	7.5/225	-	-	-	-	-	-	225	диференц. залік

Мета та завдання практики

Виробнича соціально-педагогічна практика для здобувачів ступеня вищої освіти магістр є обов'язковим компонентом процесу фахової підготовки майбутніх соціальних педагогів, важливим етапом їхнього професійного зростання. Практична підготовка забезпечує встановлення безпосереднього зв'язку між теорією та практикою, оскільки в умовах реальної професійної діяльності відбувається інтеграція теоретичних знань і практичних умінь здобувачів освіти, що зумовлює оволодіння ними складниками професійної компетентності.

Процес проходження виробничої соціально-педагогічної практики дозволяє студентам: уявити структуру, будову суспільства, в якому знаходиться людина; представити механізм взаємодії елементів суспільного устрою, характер дій соціальних об'єктів і їхньої соціально-педагогічної регуляції; вона допомагає побачити ті або інші причини активності особистості, особливості засобів якими користуються соціальні педагоги для регуляції поведінки особистості та її корекції та вдосконалення.

Програма виробничої соціально-педагогічної практики складалася згідно зі змінами, що відбуваються у суспільстві, новими підходами до професійної діяльності, що сприяють позитивній самореалізації, задоволенню творчих зацікавлень і нахилів, спеціаліст – соціальний педагог повинен мати високий рівень професійної практичної соціально-педагогічної підготовки в роботі з категоріями «груп ризику», що передбачає широку освіту, яка включає і оволодіння спеціальними знаннями в галузі психології і педагогіки, тренінгом спілкування, технологіями роботи, навичками безперервного самовдосконалення.

Метою практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих в процесі вивчення циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в установі з процесом надання соціально-педагогічної допомоги, відпрацювання вмінь, оволодіння здобувачами освіти сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Завданнями практики є:

- комплексне вивчення системи соціально-педагогічної діяльності;
- набуття досвіду здійснення науково-дослідної роботи з вирішення соціально-педагогічних проблем;
- опанування технологією проведення соціально-педагогічної роботи за різними напрямками;
- набуття досвіду організації та проведення соціально-виховної роботи;
- ознайомлення здобувачів освіти із сучасним станом навчально-виховної роботи в різних типах закладів освіти, передовим педагогічним досвідом, станом реалізації основних завдань концепції української національної школи;
- закріплення і поглиблення знань з соціально-педагогічного циклу дисциплін, розширення обсягу теоретичних знань з фаху;
- формування готовності до роботи в закладах освіти різних типів;
- розвиток особистих якостей, які необхідні в професійній діяльності соціального педагога;
- формування вмінь і навичок реалізовувати професійні функції: конструктивну, мобілізуючу, організаторську, комунікативну та інформаційну;
- встановлення та поглиблення зв'язку теоретичних знань студентів з реальним соціально-виховним процесом, розвиток умінь використовувати ці знання під час вирішення конкретних соціально-педагогічних ситуацій.

Технологічними аспектами виробничої соціально-педагогічної практики є те, що програма підготовки передбачає вивчення питань, завдань, стратегії, тактики і методів розв'язання соціально-педагогічних проблем.

За результатами проходження педагогічної практики студенти повинні набути такі вміння:

конструктивні:

- планувати соціально-педагогічну і соціально-виховну роботу;
- відбирати, аналізувати й синтезувати соціально-педагогічну інформацію, здійснювати дидактичну переробку складного матеріалу;
- творчо й обґрунтовано будувати організаційно-педагогічну і логіко-педагогічну соціально-виховних заходів, що проводяться;
- планувати систему перспективних ліній у розвитку окремої особистості та колективу.

організаторські:

- виявляти й організовувати актив класу, керувати ним у різних умовах;
- організовувати різні види колективної та індивідуальної діяльності вихованців, розвивати їхню активність;
- здійснювати контроль і допомогу в соціальному розвитку вихованців;
- здійснювати контроль і допомогу у виконанні доручень вихованцями;
- здійснювати педагогічне керівництво дитячими організаціями;
- організовувати роботу з батьками та громадськістю.

комунікативні:

- встановлювати педагогічне доцільні відносини з вихованцями, батьками, колегами;
- регулювати внутрішньо колективні та міжколективні відносини;
- знаходити потрібні форми спілкування з вихованцями й батьками;
- передбачати результат педагогічної дії на відносини з вихованцями.

дослідницькі:

- вивчати індивідуальні особливості вихованців та колективу;
- критично оцінювати свій досвід, результати своєї діяльності;
- усвідомлено вдосконалювати педагогічну майстерність, самоосвіту та самовиховання;
- використовувати в роботі соціально-педагогічні дослідження, передовий педагогічний досвід;
- прогнозувати використовувані засоби і методи роботи.

У результаті проходження виробничої соціально-педагогічної практики у здобувачів освіти повинні бути сформовані такі компетентності:

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність виявляти, ставити і розв'язувати проблеми.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

У відповідності до навчальних планів для здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти магістр - це виробнича соціально-педагогічна практика, яка проводиться на 2 курсі, у 1-му семестрі протягом 5-ти тижнів на базі закладів

загальної середньої освіти, професійно-технічної, вищої освіти, територіальних органів Національної соціальної сервісної служби України.

Виробнича соціально-педагогічна практика передбачає поглиблення та закріплення теоретичних знань, одержаних здобувачами освіти у закладі вищої освіти, вміння застосовувати їх на практиці та перетворення теоретичних знань у систему професійних умінь (комунікативних, організаторських, діагностичних, проєктивних, гностичних та ін.). При цьому важливим є формування цілісного уявлення про професійну діяльність соціального педагога, що розуміється не у вузьких рамках соціально-педагогічної діяльності, а у всій повноті педагогічної професії й готовності до виконання соціально-педагогічних функцій.

Під час виробничої соціально-педагогічної практики здобувачі освітнього ступеня магістр накопичують матеріал для написання магістерської роботи (проводять констатуючий експеримент, співбесіди з вчителями та учнями, тестування тощо), а також виконують інші завдання.

Програма виробничої практики

Програма проходження виробничої соціально-педагогічної практики передбачає такі етапи: підготовчий, виконавчий, підсумковий.

Підготовчий – включає розв’язання всіх організаційних питань. Розпочинається настановчою конференцією, яку проводить керівник практики зі спеціальності за участю представників від кафедри, факультету, університету. Під час конференції студенти знайомляться з базами, у яких буде проходити практика, з її програмою, погоджують вимоги до діяльності студентів, режим роботи, форми звітності по практиці, вирішують інші організаційні питання.

Під час підготовчого періоду студенти-практиканти повинні вивчити зміст, основні завдання та напрями роботи, плани соціально-педагогічної діяльності загальноосвітнього закладу.

Студенти ознайомлюються з термінами, завданнями, програмою, вимогами до ведення облікової та звітної документації, розподілом за об’єктами, з керівниками і методистами практики. Під час конференції уточнюються програма і терміни проведення практики, форми звітності.

Виконавчий етап (основний триває 4 тижні) – це ознайомлення з закладом, у якому студент буде працювати, складання ним індивідуального плану роботи, оформлення журналу практики, діяльність відповідно до окресленого плану, попередня розробка різних форм та видів роботи, консультації з методистами і викладачами – керівниками практики.

Під час основного етапу виробничої практики перед студентами ставиться така мета:

- ознайомитись із закладом (основні напрями діяльності, обов’язки спеціалістів, проблеми закладу) і систематично вести щоденник практики;
- вивчити категорії дітей, які потребують соціально-педагогічної допомоги, обрати учня та скласти на нього характеристику;
- згідно плану роботи закладу спланувати та провести не менше 2 виховних заходів соціально-педагогічного спрямування;

- скласти орієнтовну схему соціально-демографічного паспорта мікрорайону;
- ознайомитись із посадовими обов'язками соціального педагога (або соціального працівника), описати досвід його роботи, розробити поради щодо роботи з дітьми різних категорій;
- розробляти ефективні форми профілактики для конкретної категорії дітей;
- виявляти причини виникнення соціальних, психологічних, емоційних порушень;
- вивчати особливості професійно-етичної взаємодії соціального педагога з батьками або особами, що їх замінюють.
- вести фото-, відео- фіксацію проходження соціально-педагогічної практики (по можливості);
- сформувати банк нормативно-правових документів (акти, закони, постанови) на осіб, що мають право на отримання пільг;
- скласти загальну характеристику бази практики;
- підготувати письмовий звіт про проходження виробничої соціально-педагогічної практики.

Упродовж другого етапу студент виконує основні завдання, аналізує й обговорює з керівником і методистами отримані результати, визначає тему виступу на заключній конференції.

Під час підсумкового етапу (1 тиждень – останній) у встановлений термін оформляє звіт практики, студент отримує письмовий відгук керівника групи. Оцінка роботи практиканта заноситься в екзаменаційну відомість та залікову книжку. В останній день практики студент узагальнює отримані результати та підкріплює на платформу MOODLe звітну документацію.

Завершує практику підсумкова конференція. Студенти готують виступи, виставку матеріалів, які відображають хід і результати такої діяльності. Запрошуються керівники груп, що разом з керівником практики підбивають підсумки роботи студентів, висловлюють зауваження й побажання. Упродовж конференції студенти виступають, обмінюються інформацією про специфіку діяльності соціальних педагогів у різних установах. Дана форма дає змогу всім студентам отримати цілісне уявлення про «професійне поле» майбутньої професії.

Права та обов'язки студентів

Під час практики студент має право:

- звертатися з усіх питань, пов'язаних із проходженням практики, до керівника, завідувача кафедри, адміністрації закладу;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу та організації практики;
- виявляти ініціативу, свободу педагогічної творчості.

Студенти-магістранти під час проходження практики зобов'язані:

- вчасно виконати в повному обсязі завдання, передбачені програмою практики та індивідуальним планом (графіком);
 - брати активну участь у виховній роботі кафедри та факультету, закладу освіти загалом;
 - своєчасно оформлювати документацію, подавати її на перевірку керівнику практики;
 - виконувати вимоги керівника практики, випускової кафедри, факультету;
 - дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, норм охорони праці, техніки безпеки;
 - бути дисциплінованим, ввічливим, охайним, виявляти працелюбність, професіоналізм, педагогічний такт.
- Магістрант несе повну відповідальність за виконання програми практики.

Інструменти. Обладнання. Програмне забезпечення.

З метою забезпечення ефективного проходження виробничої соціально-педагогічної практики кафедрою соціальної педагогіки і соціальної роботи було розроблено: 1) робочу програму практики; 2) методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти спеціальності 011 Освітні педагогічні науки, ОП Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю.

Протягом проходження виробничої соціально-педагогічної практики здобувачі вищої освіти мають змогу користуватися навчальною, методичною і науково-популярною літературою, що використовує у своїй професійній діяльності соціальний педагог навчально-виховного закладу освіти.

Оцінювання результатів навчання

При оцінюванні результатів педагогічної практики враховуються такі показники:

- організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта; його ініціативність і творчість;
- якість соціально-педагогічної роботи з дитячим колективом і окремими вихованцями;
- якість індивідуальної дослідницької роботи, виконаної в ході соціально-педагогічної практики;
- якість оформлення документації з соціально-педагогічної практики;
- своєчасність здачі документації.

Робота здобувача освіти під час виробничої соціально-педагогічної практики оцінюється за представленими нижче критеріями. Згідно набраним балам за різними видами діяльності студент отримує диференційований залік. При цьому, оцінюючи знання студента-практиканта керівник практики керується такими критеріями як: обсяг видів роботи, правильність оформлення звітної документації, своєчасність здачі, повнота і конкретність, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння пов'язувати теорію з практикою, логічно і аргументовано висловлювати свої думки, культура усного

і писемного мовлення. Результати складання заліку з практики заносяться в залікову відомість, проставляються у заліковій книжці.

В останній день проходження практики студенти подають в електронному варіанті на платформі MOODLE таку документацію:

1. Письмовий звіт про проходження виробничої соціально-педагогічної практики, підписаний безпосередньо керівником від бази практики та завірений печаткою навчального закладу.

2. Характеристика на студента-практиканта, підписана керівником закладу і завірена печаткою.

3. Щоденник практики.

4. План-конспект 2-х виховних заходів соціально-педагогічного спрямування, (фото або відео фіксація проведених соціально-виховних заходів додається обов'язково) (профілактичні заходи).

5. Орієнтовна схема соціально-демографічного паспорта мікрорайону.

6. Опис досвіду роботи соціального педагога (або соціального працівника), його поради щодо роботи з дітьми різних категорій (оформити у вигляді буклету, альбому (електронний варіант презентації)).

7. Фото-, відео- матеріали про проходження соціально-педагогічної практики.

8. Сформувані банк нормативно-правових документів (акти, закони, постанови) на осіб, що мають право на отримання пільг.

9. Загальна характеристика бази практики.

Виробнича соціально-педагогічна практика магістрантів у ЗВО оцінюється за видами діяльності відповідно до розробленої системи балів:

Види роботи	Максимальна кількість балів
Письмовий звіт про проходження соціально-педагогічної практики	1 - 10 балів
Характеристика на студента-практиканта	10 балів (максимально) А – 8-10 В – 6-8 С – 4-6 D – 2-4 Е – 0- 2
Щоденник практики	10 балів
Плани-конспекти 2-х виховних заходів соціально-педагогічного спрямування	1 - 10 балів за кожен
Орієнтовна схема соціально-демографічного паспорта мікрорайону	1 - 10 балів
Опис досвіду роботи соціального педагога (або соціального працівника),	1 - 15 балів
Банк нормативно-правових документів (акти, закони, постанови) на осіб, що мають право на отримання пільг.	1 - 15балів

Загальна характеристика бази практики	1 - 5 балів
Оформлення документації	1 - 5 балів
Всього	100 балів

Порядок перерахунку рейтингових показників у національну шкалу оцінювання та шкалу ECTS:

Рейтинг	Шкала ECTS	Чотири рівнева шкала	Дворівнева шкала
90-100	A	Відмінно	Зараховано
80-89	B	Добре	
71-79	C		
61-70	D	Задовільно	Не зараховано
50-60	E		
25-49	FX	Незадовільно	
1-24	F		

Критерії якісної оцінки діяльності студентів в період проходження практики.

Оцінка «відмінно» ставиться, якщо:

1. Завдання практики виконані в повному обсязі з використанням творчого підходу.

2. Практична робота проводилась на високому методичному рівні. Студент-практикант був ініціатором втілення у соціально-педагогічне середовище бази практики власно розроблених проєктів, зробив вагомий внесок у підвищенні соціально-педагогічної ефективності.

3. Студент показав високі результати у здійсненні науково-дослідної діяльності під час практики.

4. Звітна документація, після закінчення практики представлена в повному обсязі у встановлений термін, оформлена на високому рівні, містить цінні власні методичні наопрацювання, що можуть бути використані майбутніми соціальними педагогами.

5. У ході підсумкової співбесіди студент демонструє вільне володіння фаховими знаннями та вміннями, що були ним застосовані в процесі практики. Ґрунтовно й аргументовано здійснює самоаналіз навчально-професійної діяльності, визначає шляхи оптимізації організації соціально-педагогічного впливу на цільову групу клієнтів.

6. Установа рекомендує оцінити результати практики на «відмінно».

Студент має подяку від керівника бази практики за співпрацю, фото та відео матеріали про проходження виробничої соціально-педагогічної практики.

Оцінка «добре» ставиться, якщо:

1. Завдання практики виконані повністю.

2. Вся звітна документація представлена в повному обсязі:

- представлено результати виробничої соціально-педагогічної практики в закладі освіти у формі опису досвіду роботи соціального педагога, його поради

щодо роботи з дітьми різних категорій (оформлені у вигляді буклету або альбому);

- загальна характеристика бази практики, в оформленні якої наявні поодинокі огріхи;

- характеристика на студента, який проходив практику (завірена печаткою данною установою) містить високу оцінку діяльності студента-практиканта;

- звіт про результати проходження виробничої соціально-педагогічної практики в закладі освіти складено згідно вимог;

- щоденник практики, в оформленні якого наявні поодинокі огріхи;

- орієнтовна схема соціально-демографічного паспорту мікрорайону, в оформленні якого наявні поодинокі огріхи;

- плани конспекти 2-х виховних заходів соціально-педагогічного спрямування;

- сформовано банк нормативно-правових документів (акти, закони, постанови) на осіб, що мають право на отримання пільг

4. Звітна документація представлена у встановлений термін (після закінчення практики).

5. У ході підсумкової співбесіди студент може аргументувати добір методів та технологій соціально-педагогічного впливу, що були ним застосовані в процесі виробничої соціально-педагогічної практики у закладах освіти.

Оцінка «задовільно» ставиться, якщо:

1. Робота студента носила суто виконавчий характер, має значні зауваження від фахівця установи.

2. У представленій документації відсутні окремі звітні методичні матеріали.

3. Документація оформлена недбало; в ній безсистемно висвітлено діяльність практиканта.

4. Матеріали представлено несвоєчасно.

5. Студент не може аргументувати добір методів та технологій соціально-педагогічного впливу, що були ним застосовані в процесі виробничої соціально-педагогічної практики закладі освіти.

Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо:

1. Студент виконав менше половини програми практики.

2. Не подано звітну документацію.

Робота студента під час практики характеризується оцінкою незадовільно

Контроль за проходженням виробничої соціально-педагогічної практики здійснюється груповим керівником, соціальним педагогом, директором освітнього закладу, деканатом. Використовуються форми контролю: поточний та підсумковий, у ході яких перевіряються розроблені студентом матеріали практики.

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 01 освіта/Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Освітня програма: Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю

Форма навчання: денна/заочна

Статус: нормативна

Мова навчання: українська

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг годин (кредити/години)	Розподіл годин							Форма семестрового контролю
				Аудиторні заняття						Самостійні роботи	
				Разом	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Індивідуальні заняття		
Денна	2	3	4,5/135	-	-	-	-	-	-	135	диференц. залік
Заочна	2	3	4.5/135	-	-	-	-	-	-	135	диференц. залік

Мета та завдання практики

Виробнича асистентська практика магістрантів у закладах вищої освіти – це важлива частина підготовки фахівців ступеня вищої освіти «магістр», спрямована на закріплення та реалізацію в умовах освітнього процесу у ЗВО набутих студентами предметних та психолого-педагогічних знань, умінь і навичок.

Мета практики – забезпечити практичну підготовку магістрантів до професійної освітньої діяльності викладача вищої школи; особистісної готовності магістрів до практичної реалізації набутих у процесі навчання фундаментальних знань про теоретико-методологічні аспекти педагогічної діяльності, принципи її організації та форми проведення.

Виступаючи як інтегральний фактор професійного навчання та самостійної професійної діяльності майбутніх фахівців, виробнича асистентська практика вирішує декілька важливих завдань.

Завдання практики:

- ознайомлення з основними законодавчими документами, що стосуються вищої школи;
- вивчення системи профорієнтаційної роботи ЗВО;
- ознайомлення з нормативно-правовими актами, що регулюють різні аспекти вступу до ЗВО;
- участь в організації та проведенні вступної кампанії;
- вивчення системи навчальної, наукової, виховної роботи у ЗВО, зокрема досвіду і системи роботи випускової кафедри та викладача – керівника практики;
- ознайомлення з основними принципами, формами й методами викладання спеціальних дисциплін у вищій школі;
- поглиблення і закріплення набутих теоретичних знань із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, застосування їх при розв'язанні конкретних завдань практики;
- формування вмінь планування та організації навчально-методичної роботи викладача, оволодіння методикою розробки навчально-методичних матеріалів для використання в процесі підготовки фахівців ступеня вищої освіти «бакалавр»;
- оволодіння методикою проведення різних типів аудиторних занять у вищій школі та організації самостійної роботи студентів;
- розвиток професійних умінь педагогічної діяльності викладача;
- вироблення умінь професійного і педагогічного спілкування із студентською аудиторією;
- виховання морально-етичних якостей викладача вищої школи, потреби в самоосвіті;
- формування навичок ефективного педагогічного спілкування і взаємодії, з урахуванням психологічних особливостей молоді студентського віку;
- мобілізація особистісного потенціалу застосування новаторського підходу до викладацької діяльності, набуття навичок і вмінь ретроспективного аналізу результатів здійсненої праці;
- створення умов для повноцінної реалізації можливостей навчального процесу, творчого спілкування із професорсько-викладацьким складом, участі у науково-практичній діяльності ЗВО;
- розвиток педагогічних умінь та здібностей, активізація ресурсів особистісного самовдосконалення та професійної саморефлексії.

У результаті проходження виробничої асистентської практики у здобувачів освіти повинні бути сформовані такі компетентності:

- здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність проводити дослідження на відповідному рівні;
- здатність проектувати і досліджувати освітні системи;

- здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти;
- здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.

Програма виробничої асистентської практики

Виробнича асистентська практика магістрантів проходить етапи: ознайомлювальний, основний і підсумковий.

Ознайомлювальний етап починається на першому тижні навчання, коли проводиться настановна конференція, на якій студенти знайомляться з метою, завданнями практики, її змістом; магістрант разом із керівником складає індивідуальний план (графік) проходження практики, який затверджується завідувачем випускової кафедри. На цьому етапі студенти знайомляться з особливостями організації освітнього процесу у ЗВО та роботою випускової кафедри, опрацьовують нормативні документи вищої школи, зокрема, Положення про організацію освітнього процесу у КДПУ, освітні програми підготовки фахівців різних ступенів вищої освіти за спеціальністю, навчальні плани, навчальні програми тощо. Магістранти знайомляться зі складанням індивідуального плану роботи викладача, з особливостями його наукової, методичної, організаційної, виховної роботи; знайомляться з системою виховної роботи факультету.

Основний етап практики передбачає:

- відвідування занять, які проводить керівник практики, відкритих занять викладачів випускової кафедри (у сумі не менше трьох);
- практичну роботу з підготовки та проведення навчальних занять із студентами бакалаврату (лекцій, семінарських, практичних, лабораторних занять). За рішенням випускової кафедри, практикант розробляє текст лекції та може бути залучений до її проведення (проведення фрагменту лекції). За час практики магістрант готує та проводить три заняття;
- відвідування та аналіз занять, проведених іншими студентами практикантами (не менше двох);
- проведення консультацій із навчальних дисциплін, допомогу викладачу в керівництві самостійною роботою студентів;
- добір та оформлення дидактичного матеріалу з навчальної дисципліни;
- за рішенням кафедри – розробку програми спецкурсу (спецсемінару) з теми, пов'язаною з темою магістерської роботи; розробку елементів електронного освітнього середовища тощо;
- участь в організації та проведенні виховних заходів на факультеті та/або в окремій академічній групі (можливе проведення залікового виховного заходу як колективної творчої справи групи магістрантів, закріплених за випусковою кафедрою або викладачем;) або виконання завдань тьюторського супроводу.

На підсумковому етапі практики узагальнюються результати практики, проводиться остаточне оформлення необхідної документації, відбувається підсумкова конференція.

Права та обов'язки студентів

Під час практики студент має право:

- звертатися з усіх питань, пов'язаних із проходженням практики, до керівника, завідувача кафедри, адміністрації закладу;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу та організації практики;
- відвідувати навчальні заняття, які проводить керівник практики та інші викладачі кафедри (за їх дозволом);
- користуватися науково-методичним фондом кафедри;
- виявляти ініціативу, свободу педагогічної творчості.

Студенти-магістранти під час проходження практики **зобов'язані**:

- вчасно виконати в повному обсязі завдання, передбачені програмою практики та індивідуальним планом (графіком);
- брати активну участь у виховній роботі кафедри та факультету, закладу освіти загалом;
- своєчасно оформлювати документацію, подавати її на перевірку керівнику практики;
- виконувати вимоги керівника практики, випускової кафедри, факультету;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, норм охорони праці, техніки безпеки;
- бути дисциплінованим, ввічливим, охайним, виявляти працелюбність, професіоналізм, педагогічний такт.

Магістрант несе повну відповідальність за виконання програми практики. Після закінчення практики магістрант подає керівнику такі документи:

- щоденник практики (студент-магістрант заповнює щоденник практики, який передбачає інформацію про прибуття та вибуття студента з бази практики; індивідуальний план проходження практики з помітками про виконання кожного виду роботи; робочі записи під час проходження практики по тижням);
- розробку елементів електронного освітнього середовища;
- конспекти проведених навчальних занять (3 шт.);
- написання і підготовку до друку тез за темою магістерського дослідження (за погодженням з науковим керівником);
- аналіз відвіданого заняття, проведеного керівником практики, або відкритого заняття, проведеного іншим викладачем випускової кафедри;
- методичну розробку проведеного виховного заходу (1 шт.);
- характеристику від бази практики з рекомендованою оцінкою (у разі, якщо студент проходить практику не у КДПУ);
- звіт із практики.

Оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання роботи студентів під час проходження практики визначаються робочою програмою практики. Підсумки практики підводяться

керівником практики від кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи на підставі оцінювання роботи студентів на базі проходження практики, оформлення звітної документації та захисту звітів.

Оголошення оцінок за проходження практики відбувається на підсумковій конференції. Результати практики обговорюються на засіданні кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи та вченої ради психолого-педагогічного факультету.

За результатами проходження виробничої асистентської практики студенту виставляється диференційований залік.

Виробнича асистентська практика магістрантів у ЗВО оцінюється за видами діяльності відповідно до розробленої системи балів:

Види роботи	Максимальна кількість балів
Робота з нормативними документами вищої школи	5 балів
Підготовка та проведення навчальних занять	6 балів за кожне заняття
Відвідування занять керівника, інших викладачів кафедри, студентів-практикантів	2 балів
Проведення консультацій із навчальних дисциплін, керівництво самостійною роботою студентів	10 балів
Добір та оформлення дидактичного матеріалу з навчальної дисципліни	13 балів
Розробка елементів електронного освітнього середовища	13 балів
Підготовка та проведення виховних заходів на факультеті (в академічній групі)	10 балів
Підготовка до друку тез за темою магістерського дослідження	14 балів
Оформлення документації	5 балів
Виробнича практика у ЗО (приймальна комісія)	10
Всього	100 балів

Порядок перерахунку рейтингових показників у національну шкалу оцінювання та шкалу ECTS:

Рейтинг	Шкала ECTS	Чотирирівнева шкала	Дворівнева шкала
90-100	A	Відмінно	Зараховано
80-89	B	Добре	
71-79	C		
61-70	D	Задовільно	Не зараховано
50-60	E		
25-49	FX	Незадовільно	
1-24	F		

Критерії якісної оцінки діяльності студентів в період проходження практики.

Оцінка «відмінно» - А (90-100 балів) - всі завдання виробничої асистентської практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння магістранта застосовувати і творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями педагогічної діяльності в закладі вищої освіти. Виявлено вміння будувати стосунки зі студентами, викладачами; вміння аналізувати освітній процес, проводити науково-педагогічні дослідження за різними методиками.

Продемонстровано активність та ініціативність у підготовці та проведенні виховних заходів у закладі вищої освіти.

Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи.

У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою.

У разі, якщо здобувач освіти ступеня магістр не проходив виробничу практику у приймальній комісії, він не може претендувати на оцінку А (відмінно).

Оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».

Оцінка «добре» - В (80 – 89 балів) – завдання, передбачені робочою програмою практики виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння (на конструктивному рівні) застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями діяльності в ЗВО.

Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи.

У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою.

Оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка «добре» - С (71 – 79 балів) - завдання практики виконано. В ході виконання завдань, зокрема підготовка до занять, допускалися незначні помилки. Недостатньо аргументовано здійснював аналіз освітнього процесу. Під час проведення виховних заходів виявляв старанність.

Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою.

Оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка «задовільно» - D (60 - 70 балів) - завдання практики виконано не в повному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Недостатньо обґрунтовано вибирав методи проведення занять та форми проведення виховних заходів. Допускав помилки під час аналізу освітнього процесу. Звітна документація оформлена з помилками. Щоденник оформлено.

Оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «задовільно» - E (50 – 60 балів) - завдання виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена з помилками. Щоденник оформлено.

Оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «незадовільно» - FX (25 – 49 балів) - незадовільно з можливістю повторного складання. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник.

Оцінка «незадовільно» F (1 – 24 бали) незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики. Студент не виконав запланованих завдань практики і виявив повну невідповідність до практичної діяльності на репродуктивному та конструктивному рівнях майбутньої професійної діяльності.

Контроль за роботою студентів під час практики здійснюють: від університету: методист від кафедри, керівники практики, які відповідають за – організацію практики; від бази практики: керівник практики від бази практики.

Основними видами звітної документації є: щоденник практики, розробка елементів електронного освітнього середовища, три конспекти проведених навчальних занять, тези за темою магістерського дослідження, аналіз відвіданого заняття, методична розробка проведеного виховного заходу (1), характеристика з бази практики з рекомендованою оцінкою (у разі, якщо студент проходить практику не у КДПУ), звіт із практики.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Алексюк А. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. К.: Либідь, 2020. 560 с.
2. Афанасьєва В. Психолого-педагогічні проблеми соціальної адаптації девіантних підлітків. Соціальна педагогіка: теорія та практика. 2009. №2. С. 65-70.
3. Безпалько О. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи: монографія. Київ : Науковий світ, 2006. 363 с.
4. Бичук І., Сокол М. Соціальна робота в громаді: методичні рекомендації з дисципліни. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 36 с.
5. Богданова І. Соціальна педагогіка: навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 343 с.
6. Вайнола Р. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки: монографія. Запоріжжя : Хортицький навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр, 2008. 460 с.
7. Василюк Т. Формування професійної компетентності майбутніх соціальних педагогів в умовах євроінтеграції освіти. Концептуально-технологічна модель підготовки майбутніх фахівців соціально-педагогічної сфери : монографія / авт. кол. Т. Василюк, І. Лисоконь, І. Размолодчикова, І. Шимко ; упоряд. І. Лисоконь. Кривий Ріг : КДПУ, 2022. С. 51–90.
8. Василюк Т., Размолодчикова І. Соціально-психологічний театр як інноваційна технологія соціальної роботи. Інноваційна педагогіка. Одеса, 2021. № 33, т. 2. С. 88-91.
9. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник/ за ред. В. Кременя. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2021. 203 с.
10. Віноградська О., Белова Л. Соціальні технології. Харків: ХНАМГ. 2009. 135 с.
11. Волонтери в соціальній роботі: навч. посіб. / О. Главник, та ін. (упоряд.). К.: Главник, 2006. 128 с.
12. Волонтерство. Порадник для організатора волонтерського руху / уклад. Лях Т., авт. кол.: О. Безпалько, Н. Заверіко, І. Зверєва, Н. Зімовець та ін. К., 2001.
13. Гомонюк О. Формування професійно-педагогічної культури майбутніх соціальних педагогів у вищих навчальних закладах: монографія. Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2022. 399 с.
14. Грицаєнко М. Соціальний капітал територіальних громад та їх об'єднань. Modern Economics: електронне наукове видання з економічних наук. 2017. № 4. С.63-74
15. Гулько В., Размолодчикова І. Соціально-культурні детермінанти волонтерської діяльності. Сучасна освіта в реаліях та перспективах: соціально-педагогічний аспект: збірник наукових і науково-методичних праць [електронний збірник] / редкол. І. Шимко, Т. Василюк, І. Лисоконь, І. Размолодчикова; упор. І. Лисоконь. Вип. 6. Кривий Ріг: КДПУ, 2024. 148 с.

16. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2012. 352 с.
17. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за ред. І. Зверевої. Київ : Універсум, 2012. 536 с.
18. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій /автор-уклад. Н. Наволокова. Харків : ВГ «Основа», 2011. 176 с.
19. Завацька Л. Технології професійної діяльності соціального педагога: навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Слово», 2008. 240 с.
20. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні». Відомості Верховної Ради України, 2006. № 2-3. С. 36.
21. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» від 21.06.2001 р. №2558-III. Відомості Верховної Ради, 2001. № 42. С. 213.
22. Збірник тестових завдань з педагогічних фахових дисциплін для самостійної роботи здобувачів вищої освіти / автор. кол. Шимко І., Талаш І., Зичков А., Размолодчикова І., Лисоконь І. ; упоряд. Василюк Т., Размолодчикова І. Кривий Ріг : КДПУ, 2021. 76 с. <https://doi.org/10.31812/123456789/4308>
23. Зима О. Особливості волонтерства та його розвиток в Україні. Х: Видавництво ХНЕУ, 2011. 48 с.
24. Каган Л. Реабілітація – шлях до інтеграції у суспільне життя. Соціальний захист. 2004. №12. С. 12-16.
25. Карамен О. Нормативно-правова база соціальної роботи. Соціальна педагогіка: теорія і практика. 2006. №1. С. 6-12.
26. Кизименко Л., Бедна Л. Словник-довідник соціального працівника (для студентів та соціальних працівників) : Міні глосарій. Львів: ДЦ МОУ. 2000. 67 с.
27. Концептуально-технологічна модель підготовки майбутніх фахівців соціально-педагогічної сфери [монографія] /авт. Кол. Т. Василюк, І. Лисоконь, І. Размолодчикова, І. Шимко; упор. І. Лисоконь. Кривий Ріг : КДПУ, 2022. 182 с.
28. Концепція ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів. Права інвалідів в Україні. К. : Сфера. 2002. 96 с.
29. Костенко Т., Курінна В. Збірник технік та ігор «Психологічний рюкзачок». Київ : ГО «ДОККУ», 2023. 32 с.
30. Крапівіна Г. Світовий волонтерський рух: стан і статус. Вісник економічної науки України. 2012. №1, с.73-76.
31. Лисоконь І. Методичні рекомендації з впровадження вибіркового освітнього компоненту «Управління інвестиціями в закладі вищої освіти» на другому (магістерському) рівні вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка : метод. рекомендації. Кривий Ріг : КДПУ, 2023. 12 с. <http://doi.org/10.31812/123456789/7722>
32. Лисоконь І. Теоретичний аналіз актуальних питань вищої соціальної освіти України в освітологічному дискурсі. Концептуально-технологічна модель підготовки майбутніх фахівців соціально-педагогічної сфери [монографія] / авт. кол. Т. Василюк, І. Лисоконь, І. Размолодчикова, І. Шимко ; упоряд. І. Лисоконь. Кривий Ріг : КДПУ, 2022. С. 7-50.

33. Лисоконь І., Герун О. Міждисциплінарний підхід до соціостатевого виховання молоді: принципи, підходи та форми. Сучасна освіта в реаліях та перспективах: соціально-педагогічний аспект : збірник наукових і науково-методичних праць [електронний збірник] / редкол. : І. Шимко, Т. Василюк, І. Лисоконь, І. Размолодчикова ; упоряд. І. Лисоконь. Кривий Ріг : КДПУ, 2024. Вип. 6. С. 71-74.

34. Лисоконь І. Інвестиційна діяльність закладів вищої освіти в «освітньому праві» України. Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 26-27 лютого 2021 р. Київ, 2021. С. 15-18.

35. Луценко Ю. Соціально-психологічний супровід дітей, схильних до правопорушень. Соціальний педагог. 2009. №8. С 10-14.

36. Лях Т. Волонтерство як суспільний феномен. Проблеми педагогічних технологій: зб. наук. пр. Волинський державний університет імені Лесі Українки. Луцьк: Волинський академічний дім, 2004. Вип. 3-4, с.139-144.

37. Мархлевські В., Процак О. Стратегія розвитку освіти в громаді : практичний порадник. К., 2018. 56 с.

38. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О. Малихін, І. Павленко, О. Лаврентьєва, Г. Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.

39. Методичні рекомендації до виробничої професійної (педагогічної) практики / кол. авторів. О. Гордійчук, М. Іванчук, Т. Федірчик, С. Романюк, І. Прокоп. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т., 2021. 21 с.

40. Методичні рекомендації до здійснення неформальної освіти в соціальній та гуманітарній сфері / Василюк Т., Караман О., Лазаренко О., Назмієв А., Недря К., Островська Н., Павлик Н., Присяжнюк В., Трубавіна І., Юрків Я. ; за ред. О. Караман, І. Трубавіної. Полтава : ЛНУ імені Тараса Шевченка ; Кривий Ріг : КДПУ, 2024. 232 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10221>

41. Нижник Г. Казкотерапія в соціальній роботі. Соціальний педагог. 2007. №11. С.29-30.

42. Організаційно-педагогічні аспекти проведення тренінгів з питань соціального захисту і соціальної роботи в умовах воєнного стану : навчально-методичний посібник / Василюк Т. Г., Іванова К. Ю., Караман О. Л. Лисоконь І. О, Недря К. М., Островська Н. О., Парфанович І. І., Размолодчикова І. В., Трубавіна І. М., Чередниченко О. Ю. ; за ред. І. М. Трубавіної. Кривий Ріг : КДПУ, 2024. 182 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9832>

43. Організація наскрізної практики студентів за спеціальністю 6.010106 «Соціальна педагогіка» (метод. реком. для організаторів соціально-педагогічної практики) / за заг. ред. А. Капської. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 41 с.

44. Організація соціально-педагогічної та психологічної практики студентів ВНЗ (спеціальності «Соціальна педагогіка») : навч.-метод. мосіб. / М. Докторович та ін. ; за ред. Я. Журецького. Вид. 2-ге, виправл. і доповн. Київ : Ленвіт, 2013. 311 с.

45. Оцінка існуючих моделей та практик соціальної роботи та соціальних послуг на рівні громади: аналітичні матеріали / З. Кияниця, Л. Мельничук, Л. Петушкова. Київ, 2017. 84 с.
46. Палатна Д., Семигіна Т. (2024). Згуртування громади: соціальний вимір. Таллінн: Teadmus. 2024. 315 с.
47. Парфанович І. Соціальна діагностика. Тернопіль: ТДПУ. 2009. 182 с.
48. Паскаль О. В. Організація супроводу соціально-педагогічної практики / навч.- метод. посібн. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2014. 284 с.
49. Полякова О. Технологія соціально-педагогічної практики в соціальних службах : метод. посіб. для студ. Суми : СумДПУ, 2009. 88 с.
50. Потоцька Ю. Соціальний педагог у школі. Рекомендації для початківця. Київ : «Шкільний світ», 2017. 112 с.
51. Програма курсу «Педагогіка» : навчальний посібник / Курлянд З., Хмелюк Р., Осипова Т. та ін. Харків : Бурун Книга, 2009. 303 с.
52. Психологічна служба : підруч. / за наук. ред. В. Панок (наук. ред.). Київ : Ніка-Центр, 2016. 362 с.
53. Путівник для фахівців із соціальної роботи в таблицях і схемах : навчально-методичний посібник [електронне видання] / автор. кол. О. Білько, І. Борощук, Т. Василюк, І. Лисоконь, В. Османова. Кривий Ріг : КДПУ, 2024. 39 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10363>
54. Размолодчикова І. Сучасні технології формування культури педагогічного спілкування майбутнього соціального педагога. 4th International scientific and practical conference «Science and technology: problems, prospects and innovations» (January 18-20, 2023). CPN Publishing Group, Osaka, Japan. 2023. С. 299-304.
55. Размолодчикова І. Формування іміджу вчителя в процесі вивчення курсу «Основи сценічного та екранного мистецтва». Педагогіка вищої та середньої школи : зб. наук. праць. Кривий Ріг, 2010. Вип. 28. С. 355-360.
56. Размолодчикова І., Шимко І., Талаш І., Суятинова К. Формування іміджу сучасного соціального працівника у процесі професійної підготовки: навч.-метод. посіб. Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 230 с.
57. Размолодчикова І. Імідж як складова професійної підготовки майбутнього вчителя. Педагогічні науки : зб. наук. праць. Херсон, 2009. Вип. 51. С. 316-321.
58. Рацковська І. Самооцінка та ідеальне «Я» підлітка: теорія і практика. Київ : «Вид. група «Шкільний світ», 2016. 120 с.
59. Репнова Т. Соціальний патронаж сім'ї. Практична психологія та соціальна робота. 2008. № 10. - С. 15-31.
60. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с.
61. Семигіна Т., Палатна Д. Підхід, орієнтований на сильні сторони, у роботі з територіальними громадами: огляд міжнародної практики. Соціальна робота та соціальна освіта. 2022. № 1(8). С. 123-135

62. Семигіна Т., Мартинова О. Соціальні послуги постраждалим від торгівлі людьми: українські реалії. Соціальна робота в Україні: теорія та практика. 2010. № 4. С. 73-83.

63. Семигіна Т., Столярик О. Розвиток сильних сторін клієнтів соціальної роботи: Посібник. Таллінн: Teadmus. 2024. 257 с.

64. Соціальна педагогіка: словник-довідник / за ред. Т. Алексеєнко. Вінниця : Планер, 2009. 542 с.

65. Соціальна реабілітація дітей та молоді з особливими потребами. Інформаційно-методичний збірник. Одеса: ООЦССМ, 2001. 162 с.

66. Соціальна реабілітація молоді з обмеженою дієздатністю / за заг. ред. Толстоухової С., Пінчук І. К.: УДЦССМ, 2000. 184 с.

67. Соціальна термінологія: словник-довідник / П. Василенко та ін. Київ: Знання України, 2007. 368.

68. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями. навч.-метод. посібник для соціальних працівників і соціальних педагогів / за ред. А. Капської. К. : ДЦССМ, 2003. 168 с.

69. Тверезовська Н. Практика студентів у соціальних установах України [текст] : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 378 с.

70. Технології соціальної роботи за місцем проживання : навч. посібник / уклад. Іващенко К., Коцур І. 2-ге вид., оновл. Умань : ФОП Жовтий О., 2016. 114 с.

71. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді: метод. посіб. / С. Толстоухова, О. Яременко, О. Вакуленко та ін. К.: ДЦССМ. Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2003. 88 с.

72. Тимошенко Н. Професійне самовдосконалення соціального педагога: навч. посіб. Київ: Київський ун-т Бориса Грінченка, 2016. 128 с.

73. Тимошко Г. Організація діяльності державних і спеціалізованих соціальних служб: навч. посіб. Ніжин: Вид. ПП Лисенко М.М., 2011. 248 с.

74. Цимбалюк І. Психологічне консультування та корекція: навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал». 2005. 656 с.

75. Шведов А. Відкрита модель соціальної реабілітації. Повір у себе. 2002. №45. С. 21-24.

76. Шевців З. Основи соціально-педагогічної діяльності: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 248 с.

77. Шевцов А. Методологічні принципи соціальної реабілітації осіб з обмеженими функціями здоров'я : зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського державного університету. Серія соціально-педагогічна, Вип. VI. Кам'янець-Подільський, 2006. С. 337-342.

78. Щербакова К. Реабілітація дітей з функціональними обмеженнями засобами мистецтва: навч. посібник. К. : ДЦССМ, 2002. 217 с.

79. Tamara G. Vasyliuk, Iliia O. Lysokon, and Iya M. Shimko. 2021. Digital Educational Environment of a Modern University: Theory, Practice and Administration. In Digital Humanities Workshop (DHW 2021), December 23, 2021,

Kyiv, Ukraine. ACM, New York, NY, USA, 8 pages.
<https://doi.org/10.1145/3526242.3526260>

80. Vasyliuk T., Lysokon I. Social Support for Families as a Case Management Technology. *ScientificWorldJournal*. Issue 27. Part 3. Pp. 35-41. DOI: <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2024-27-03>

81. Vasyliuk T., Lysokon I., Razmolodchykova I. Professional training of specialists for children`s services. Prospective directions Of scientific and Practical activity. 2023. pp. 172-192.

82. Lysokon I. Optimization of the activity of a higher educational institution in the conditions of crisis phenomena: socio-economic aspect. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. Number 4 (2022). 40-47. DOI <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-4-5>

83. Lysokon I. Standardization of higher education as a scientific and pedagogical issue: theoretical analysis. *Scientific Journal of Polonia University*. 2023. Vol. 56(1). Pp. 161-168. DOI: <https://doi.org/10.23856/5623>

84. Lysokon I., Vasyliuk T., Barulina Y., Razmolodchykova I., Zakharova H. Educational management in higher education institutions: strategies for quality and competitiveness management. *Brazilian Journal of Education, Technology and Society (BRAJETS)*. 2024. Vol. 17. № 1. Pp. 73-84. DOI: <https://doi.org/10.14571/brajets.v17.nse1.73-84>

УДК 378.2

Методичний посібник «Збірник програм практичної підготовки для здобувачів вищої освіти кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи»

Збірник програм практичної підготовки для здобувачів вищої освіти кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи : метод. посіб. / авт. кол. І. Размолодчикова, Т. Василюк, І. Лисоконь; упор. І. Лисоконь. Кривий Ріг : КДПУ, 2025. 69 с.

Авторський колектив:

Размолодчикова Іванна, Василюк Тамара, Лисоконь Ілля.

Збірник програм практичної підготовки для здобувачів вищої освіти кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи зі спеціальностей 231 Соціальна робота (бакалаврська освітня програма «Соціальна робота» та «Соціальна і психологічна робота в громаді») та 011 Освітні, педагогічні науки (магістерська освітня програма «Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю») розроблений на підставі нормативної бази Криворізького державного педагогічного університету задля наскрізного огляду практичної підготовки фахівців до подальшої соціально-педагогічної, соціально-психологічної, психолого-педагогічної та освітянської діяльності. Збірник розкриває мету, завдання, зміст та особливості проходження практик за окресленими спеціальностями. Матеріали посібника можуть викликати інтерес у широкого кола наукових, педагогічних та соціальних працівників.

Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи
Криворізького державного педагогічного університету
Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг, вул. Героїв АТО, 79А, каб. 314
електронна адреса кафедри: k_elemeduc@kdpu.edu.ua

© Авторський колектив, 2025

© КДПУ, 2025

© Упорядник Лисоконь І. О., 2025